

Projekti Grada Sarajeva

2012

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Projekti Grada Sarajeva

2012

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Sadržaj

Riječ gradonačelnika	5
Kapitalni projekti	7
Urbano planiranje	13
Saradnja sa civilnim društvom, crkvama i vjerskim zajednicama i projekti socijalne podrške	19
Projekat "Sarajevo - zdravi grad" – zdravlje za sve u 21. stoljeću	23
Projekti iz oblasti lokalnog poslovanja i turizma	27
Projekti iz oblasti komunalnih poslova	31
Projekti iz oblasti obrazovanja, kulture i sporta	35
Aktivnosti Olimpijskog bazena Sarajevo	51
Manifestacije u organizaciji Grada Sarajeva	55
Međunarodna saradnja i protokolarne aktivnosti	59
Aktivnosti Zavoda za informatiku i telematiku	69

Pred vama je brošura u kojoj ćemo se osvrnuti na realizirane projekte u 2012., godini - kada bh. prijestolnica obilježava tri značajna jubileja: 20. godišnjicu od početka opsade grada, 550. godina od osnivanja Sarajeva i 67. godina od oslobođenja grada od fašizma.

Na Dan grada održana je scensko-muzička poema "Sarajevska crvena linija", odnosno krvava rijeka smrti, u pomen 11.541 Sarajki i Sarajlija, od toga preko 1.600 djece, ubijenih tokom četverogodišnje opsade našeg grada. Kolektivna nagrada "Duško Kondor" za građansku hrabrost i afirmaciju građanske hrabrosti dodijeljena je građanima Sarajeva koji su živjeli, bili ranjeni, ubijeni i umrli, ali i opstali u Sarajevu za vrijeme opsade. Dan prije promovirali smo projekat Muzej opsade – Umijeće življenja 1992.-1995. – FAMA kolekcija, koji bi se trebao izgraditi na prostoru Hastahane na Marijin-Dvoru, za koji je Općina Centar izdala urbani-stičku dozvolu. Na 20. godišnjicu od početka rata, 6. aprila, veliki broj ratnih novinara i fotografa ponovo se sreo u sarajevskom Holliday Innu, kako bi evocirali uspomene i podsjetili se na ono što su proživjeli sa Sarajevom i njegovim stanovnicima. Tom prilikom predstavili su i fotoknjigu koju su uredili i producirali ratni novinari i fotografi.

Unatoč nepovoljnim ekonomskim kretanjima u državi, te posljedičnom smanjivanju budžetskog priliva, ova gradska administracija ponosna je na tri kapitalna projekta koja je vodila tokom svog četverogodišnjeg mandata.

Jedan od njih je „Program pomoći porodicama/majkama sa djecom“, u sklopu kojeg su pomoć od Grada Sarajeva dobile 20.244 porodilje, drugi se odnosi na projekat "Posao za sve", u koji je bilo uključeno blizu 400 ljudi ostarivši sva prava iz radnog odnosa, i treći - projekat prevencije maloljetničke delinkvencije, koji je polučio izvanredne rezultate.

Jubilarna 2012. povezana je sa 2014., kada ćemo značajnim kulturnim projektima „Sarajevo – evropski most kultura“ i „Sarajevo 2014“ obilježiti još nekoliko važnih jubileja za naš grad: sto godina od početka Prvog svjetskog rata, 60. godina od usvajanja Konvencije o kulturi, te 30. godina od održavanja XIV Zimskih olimpijskih igara u Sarajevu i postojanja festivala "Sarajevska zima". Te godine će Bečka filharmonija svojim koncertom oživjeti gradsku Vijećnicu u novom ruhu, a građani i građanke, kao i gosti Sarajeva, će se novom žičarom ponovo provozati na nekada omiljeno izletišta Sarajlija – Trebević.

Kao kruna saradnje Sarajeva i Istočnog Sarajeva, koja može da posluži za primjer svima u BiH, kako treba stvarati prostor za razgovore, dogovore i zajedničke akcije, je da smo proglašeni gradovima domaćinima Evropskog zimskog olimpijskog festivala za mlade 2017.

Pismom podrške predsjednika Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, N.J.E. sudije Theodora Merona, potvrđeno je uspostavljanje informativnog centra Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) u Sarajevu. Osnivanju centra prethodile su brojne aktivnosti koje je Grad Sarajevo zajedno sa Radnom grupom eksperata vodio od juna 2009. godine do danas, na osnovu inicijative Gradskog vijeća (iz aprila 2008.g.), da se arhiva ICTY preuzme i smjesti u Sarajevu, nakon što Haški tribunal prestane sa radom. Centar neće biti pasivni čuvar certifikovanih kopija javno dostupnih dokumenata Haškog tribunala, nego proaktivni desinator, koji će istovremeno imati edukativnu, istraživačku, muzejsku, arhivsku i izdavačku funkciju.

Za potrebe informativnog centra Grad je spreman ponuditi prostor Vijećnice nakon njene obnove u junu iduće godine. Dakle, moći ćemo ponuditi adekvatan prostor,

Dragi moji sugrađani

ispuniti veoma visoke tehničke kriterije zaštite, a imamo namjeru osnovati i javnu ustanovu sa 5-6 eksperata koja bi se finansirala iz gradskog budžeta. Da bi se osigurala aktivnosti i projekti/programi informativnog centra, te visoko sofisticirana oprema i stalni link sa UN-om, što su preduvjeti kvalitetnog rada, potrebna će biti dodatna finansijska podrška međunarodne zajednice.

Otvorili smo Ured za energetska efikasnost građanima Sarajeva, „prohodao“ je Gradski biznis centar, donijeli smo Strategiju razvoja Sarajeva - veoma značajan dokument za budućnost ovog grada, usvojili pet planskih dokumenata. Preko brojnih projekata nastavili smo partnerske veze sa organizacijama civilnog društva, pomagali smo najugroženije kategorije stanovništva, formalno i neformalno obrazovanje mladih, a i zaštitili smo neke od vjerskih objekata postavivši kamere.

Svesrdno smo podržali tradicionalne ali i nove sportske i kulturne manifestacije: pokrenuli smo godišnju nagradu „Slovo Makovo/Mak Dizdar“, te jedini nastavili pomagati projekat Ars Aevi. Kao svake, Grad Sarajevo je i ove godine zajedno sa četiri gradske općine, KS i Turističkom zajednicom KS organizirao Javni doček

Nove 2013. U prestižnim svjetskim publikacijama, Sarajevo i BiH doživljava kao privlačna turistička destinacija.

Bilo nam je čast što je Sarajevo izabrano za domaćina više značajnih međunarodnih skupova, među kojima bih izdvojio Prvi svjetski forum urbanizma „Veliki Pariz“ koji je okupio 600 arhitekata, kao i Međunarodnu konferenciju za mir „Naša je budućnost živjeti zajedno – Religije i kulture u dijalogu“, kojem je prisustvovalo oko stotinu poglavara svih vjera i konfesija iz svijeta, te političkih lidera i uglednika iz oblasti kulture i javnog života iz 60 zemalja. Grad Pula postao je dvadesetsedmi grad s kojim je Sarajevo pobratim, a sa njemačkim gradom Friedrichshafenom proslavili smo 40 godina pobratimskih veza.

I kao što sam nedavno rekao na konferenciji „Lokalna samouprava u službi građana: Jačanje društvene odgovornosti u Sarajevu“, Grad Sarajevo kao jedinica lokalne samouprave još uvijek nije doživio svoju punu identifikaciju zajedno sa svojim općinama. Iako je prije dvije godine Ustavni sud FBiH, djelujući po tužbi Grada Sarajeva protiv Kantona Sarajevo, donio dvije presude, ipak do danas one nisu realizovane. Prvom, konačnom presudom utvrđeno je da je Kanton povrijedio pravo

Grada na lokalnu samoupravu u pogledu imovine Grada, a drugom, djelimičnom, da je također povrijedeno pravo u pogledu određenih nadležnosti iz oblasti lokalne samo-uprave. Neophodno je što prije usvojiti zakon o lokalnoj samoupravi u Kantonu Sarajevu, kako bi se riješilo pitanje podjele nadležnosti između općina, Grada i Kantona.

Učinjenim moramo biti zadovoljni s obzirom na sredstva koja smo imali sve ove četiri godine na raspolaganju, kao i na pat-poziciju koja je prosto nametnuta Gradu Sarajevu kad je riječ o njegovom statusu. Želim da vjerujem da će domaći i međunarodni dužnosnici pokazati više spremnosti i htijenja da Sarajevu vrate dostojanstvo kako bi konačno profunkcionisao kao jedinica lokalne uprave i samopurave i, konačno, kao glavni grad države Bosne i Hercegovine.

Vaš gradonačelnik

Prof. dr. Alija Behmen

Kapitalni projekti Grada Sarajeva

Projekat obnove Vijećnice

Početkom oktobra Grad Sarajevo je upriličio svečanost na kojoj je ozvaničen završetak treće i početak četvrte, završne faze obnove Vijećnice. Treća faza je obuhvatala rekonstrukciju i restauraciju fasade objekta, izradu i ugradnju stolarije prema izvornoj dokumentaciji i izvođenje pratećih građevinsko-zanatskih radova na krovu i grubih građevinskih radova u objektu. Važno je napomenuti da je fabrika iz Pečuha, koja je u vrijeme izgradnje Vijećnice izradila dekorativne elemente od fajansa, ponovo iste izradila po originalnim kalupima koje je sačuvala. U treću fazu obnove Vijećnice uloženo je 4.800.000 KM. Najveći dio sredstava obezbijeđen je donacijom Vlade Kraljevine Španije u iznosu od 1 milion eura, a svoj doprinos dali su Republika Mađarska, gradovi: Podgorica, Budimpešta, Beč, Prag, Ljubljana, Friedrichshafen, Tirana i Nikozija, Udruženje Freunde Abrahams E.V., potom biblioteke Srbije, Francuske, Austrije, Holandije, Kipra i Norveške, Društvo za obnovu Vijećnice iz Austrije, Ambassade Republike Hrvatske, Velike Britanije i Sjedinjenih Američkih Država, te Grad Sarajevo, Kanton Sarajevo putem

Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa i Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša, te Vlada FBiH putem Federalnog ministarstva kulture i sporta.

Paralelno sa trećom, tačnije u aprilu mjesecu, počela je sa izvođenjem i četvrta - završna faza obnove, koja podrazumijeva radove u unutrašnjosti objekta (instalaterske, zanatske na obradi enterijera, stolarske, restauraciju i rekonstrukciju gip-

sane i slikarske dekoracije), odnosno izvođenje svih radova koji su potrebni za potpuno dovršenje i predaju objekta na korištenje.

Inače, radovi na četvrtoj fazi obnove odvijaju se u skladu sa planiranom dinamikom. Završen je veliki dio malte-risanja unutrašnjih površina (cca 80%), dio radova na izradi fragmenata gipsane dekoracije i dio grubih instalacionih radova (elektro i mašinska instalacija).

Delegacija Evropske unije u BiH je na osnovu provedenog međunarodnog tendera odabrala izvođača-firmu „Unigradnja“ d.d. Sarajevo. Sredstva za četvrtu fazu obnove Vijećnice obezbijedena su iz IPA fondova Evropske unije u iznosu oko 11 miliona KM. Ugovor o izvođenju radova na obnovi četvrte faze Vijećnice u Sarajevu, u mjesecu martu ove godine, potpisali su šef Delegacije Evropske unije u BiH i specijalni predstavnik EU u BiH Peter Sorensen, ministar civilnih poslova BiH Sredoje Nović, gradonačelnik Sarajeva Alija Behmen, te predstavnik izvođača Unigradnja d.d. Sarajevo, Mustafa Duraković i predstavnik francuske firme „Safage“, koja vrši nadzor radova, Hasan Ibrahimpašić.

Procjenjuje se da će obnova kompletnog objekta Vijećnice iznositi oko 25 miliona KM. Predviđeno je da ovaj nacionalni spomenik kulture u potpunosti bude obnovljen i otvoren za javnost u junu 2014. godine koncertom Bečke filharmonije.

Revitalizacija Trebevičke žičare

Za dvije godine građanke i građani, ali i gosti Sarajeva, ako sve bude teklo planiranom dinamikom, žičarom će ponovo iz centra grada na nekada omiljeno izletišta Sarajlija – Trebević. Sa ove olimpijske planine, koja ima najveću koncentraciju kisika u regionu, jednim pogledom vide se skoro čitavo Sarajevo. Vožnja panoramskim gondolama, odnosno kabinama sa šest sjedišta, sa polazne stanice na Bistriku do Vidikovca na Trebeviću, trajat će sedam do osam minuta. Tako će na sat žičara moći prevesti 1.200 putnika. Sve bi to trebala omogućiti nova žičara koju je Gradu Sarajevu donirao švicarski zimski centar Grehen, uz angažman Ambasade Švicarske u BiH, koja je snosila sve troškove transporta

opreme demontirane žičare iz Grehena u EUFOR-ovu bazu u Butmiru, te Oružanih snaga Švicarske u sklopu EUFOR-a koji su dopremili opremu za trebevičku žičaru, prešavši ukupno 1.300 km.

U 2012. godini sa predstavnicima Grehena potpisan je „Protokol o primopredaji žičare“, čime je donacija žičare u potpunosti izvršena i time donirana žičara postaje vlasništvo Grada Sarajeva. Grad Sarajevo je tako dobio 3,5 miliona eura donirane opreme, koja je potvrđena novim idejnim projektom italijanske projektantske kuće "Studio Corona", koja je izabrana na međunarodnom tenderu koji je raspisala Delegacija Evropske unije u BiH. Potrebno je još obezbijediti 4,5 miliona eura za nabavku nove upravljačke jedinice i motora, odnosno da bi se jedan od najznačajnijih projekata Grada implementirao.

Kroz historijski, ekonomski, saobraćajni, turistički, prostorni i ekološki aspekt ukupnog razvoja grada Sarajeva prožimaju se osnovni ciljevi obnove trebevičke žičare: ponovna afirmacija olimpijske

planine Trebević kao simbola grada, unapređenje turističkih sadržaja, kreiranje eko-zone Trebevića, uspostavljanje sportsko-rekreativnih sadržaja i dr.

Program pomoći porodiljama /majkama sa djecom

Tokom 2012. godine, pomoć od Grada Sarajeva dobilo je ukupno 6.409 porodilja, za šta je izdvojeno 1.688.072,00 KM. Inače, pomoć od Grada Sarajeva u vidu porodiljskih naknada primile su, u periodu od aprila 2009. godine kada je ova gradska administracija pokrenula ovaj projekat, pa do novembra 2012. godine - 21.361 porodilja, na šta je utrošeno ukupno 5.752.864,00 KM.

Ovo je jedan od kapitalnih projekata, koji Grad Sarajevo realizuje od aprila 2009. godine, nastojeći podržati porodice sa djecom u uslovima nepovoljnih ekonomskih kretanja u društvu, te da utiče na smanjenje nataliteta. Program pomoći

Program pomoći porodicama u 2012. DINAMIČKI PREGLED ISPLATA PO MJESECIMA		
Mjesec	Ukupan iznos	Korisnika
Januar	143.440,00	541
Februar	135.400,00	520
Mart	141.180,00	539
April	141.060,00	531
Maj	141.360,00	532
Juni	122.580,00	456
Juli	136.400,00	511
August	138.700,00	525
Septembar	152.800,00	577
Oktober	146.220,00	560
Novembar	148.580,00	575
Decembar	140.672,00	542
Ukupno	1.688.072,00	6.409

Program pomoći porodicama za period IV 2009.g - XII 2012.g.		
Godina	Ukupan iznos	Korisnika
2009.	1.013.800,00	3.466
2010.	1.538.812,00	5.738
2011.	1.512.180,00	5.748
2012.	1.688.072,00	6.409
Ukupno	5.752.864,00	21.361

porodicama se realizuje u saradnji sa četiri gradske općine na osnovu potpisanog Sporazuma. Inače, procedura za ostvarivanje prava za ovaj vid pomoći je jednostavna – naime, nije potrebno podnositi zahtjev za dobivanje pomoći porodicama.

Projekat prevencije maloljetničke delinkvencije

Treći kapitalni projekat Grada Sarajeva je Projekat prevencije maloljetničke deli-

kvencije „I mi smo vaša djeca”, koji uspješno realizuje u saradnji sa HO „Altius” od septembra 2009. godine. Projektom je tada bilo obuhvaćeno 50 djece, a u 2012. godini - 300 djece sa izraženim poremećajima u ponašanju, sa kojima više od 60 profesionalno pozvanih stručnjaka svakodnevno radi, a sve u saradnji sa porodicama i 32 osnovne škole. Postoji zahtjev i potreba da se ovaj projekat prenese i u srednje škole, ali objektivno Grad Sarajevo nema finansijskih sredstava kojima bi se angažovao veći broj stručnjaka sa odgovarajućim iskustvom, a smatramo da je to obaveza i dužnost Kantona Sarajevo, posebno Ministarstva za rad i socijalnu politiku.

Grad je zajedno sa UNDP-om, finansirao i Projekat razvijanja kulture nenasilja pod nazivom „Mi smo OK”, koji također vodi HO „Altius”. Projektom je obuhvaćeno preko 3.000 direktnih korisnika-učenika, te roditelji i nastavno osoblje iz osam izabраниh sarajevskih škola. Pripremljeno je i distribuirano preko 9.000 raznih promotivnih materijala, te održano 150 raznih radionica. Prema rezultatima istraživanja kojim je obuhvaćeno 2.500 djece, svako treće dijete je žrtva međufizičkog vršnjačkog nasilništva, 33% djece smatra da je nasilništvo normalan vid odrastanja, 22% djece smatra

nasilništvo kao vid šale, a 37% djece su priznali da maltretiraju drugu djecu. Uz podršku Grada Sarajeva i UNDP-a, a u organizaciji Asocijacije XY, održan je okrugli stol o temi “Multisektoralni pristup u prevenciji nasilja”. Riječ je o završnoj aktivnosti projekta Prevencija vršnjačkog nasilja i promocija zdravih stilova života mladih u osnovnim školama, koji se realizirao u četiri osnovne škole na području grada Sarajeva. Kroz treninge za vršnjačke edukatore obučena su 62 učenika koji su održali cikluse prezentacija u svojim školama.

Energetska efikasnost

Otvaranjem Ureda i Info centra za energetska efikasnost u 2012. godini učinjen je značajan pomak u aktivnostima koje već treću godinu vodi Grad Sarajevo, koji želi postati primjer najbolje prakse za gospodarenje energijom i smanjenje štetnih utjecaja na okoliš na ovim našim prostorima. Sarajevo je tako postao prvi grad u Bosni i Hercegovini koji je otvorio Ured, u kojem građani konačno mogu na jednom mjestu dobiti sve potrebne savjete, informacije i informativno-eduka-

tivne brošure o racionalnom korištenju energije, mjerama energetske efikasnosti i mogućnostima njihove primjene u domaćinstvima. Grad Sarajevo je zajedno sa gradovima-partnerima: Frajburgom, Zagrebom, Tiranom, Skopljem, Podgoricom, te Otvorenim regionalnim fondom za jugoistočnu Evropu, u aprilu 2012. potpisao Memorandum o razumijevanju za „Stvaranje mreže energetski efikasnih glavnih gradova u jugoistočnoj Europi”, u cilju razmjene iskustava i znanja u ovoj oblasti. Također je pokrenuo inicijativu za osnivanje Kluba „Sporazuma gradonačelnika/načelnika u BiH“ koji bi omogućio razmjenu iskustava i znanja, zajedničke nastupe, te iniciranje priprema projekata za apliciranje u EU fondovima. Gradonačelnik Sarajeva je imao obraćanje na Ljubljana forumu 2012. – Budućnost gradova: održivi razvoj i energetska efikasnost, a pod pokroviteljstvom Grada Sarajeva početkom juna održan je Festival energetske efikasnosti, koji je organizirao USAID-ov projekat Ekonomia energetske efikasnosti (3E). Mašinski fakultet u saradnji sa Uredom za energetska efikasnost Grada Sarajeva uspješno je realizirao regionalni projekat ISEMIC (Inteligentni informacijski sistem za monitoring i verifikaciju energetskog menadžmenta u gradovima) na Olimpijskom bazenu Otoka. Svrha projekta je automatsko prikupljanje i verifikacija podataka o potrošnji energenata u kratkim vremenskim intervalima, koji su potrebni za izradu budućih projekata energetske efikasnosti na bazenu. U organizaciji Grada Sarajeva i Njemačkog društva za međunarodnu saradnju – Otvoreni regionalni fond za jugoistočnu Evropu – energetska efikasnost u novembru su održani „Dani energetske efikasnosti u Sarajevu“ pod sloganom „Koristimo energiju pametno!“. Centralni događaj predstavljala je međunarodna konferencija: „Lokalna i regionalna samouprava u procesu ener-

getski održivog razvoja”. Održani su i edukativni programi o racionalnom korištenju energije u vrtićima, osnovnim i srednjim školama, a na Olimpijskom bazenu i Cinema City-ju bili su postavljeni info-štanovi sa promotivnim materijalima. Cilj manifestacije je bio da se podigne javna svijest o obnovljivim izvorima energije i energetske efikasnosti.

Posao za sve

Grad Sarajevo sa svojim partnerima „Parkom“, „Radom“ i Službom za zapošljavanje KS uspješno realizuje od 2009. godine projekat "Posao za sve", koji ima radno-proizvodni i socijalni karakter. Sa ovom godinom blizu 400 ljudi je bilo uključeno u ovaj projekat, za koji je Grad Sarajevo do sada izdvojio oko 3 miliona KM. Njegovom realizacijom se, bar u periodu od nekoliko mjeseci, zaposli određeni broj ljudi, koji ostvaruju sva

prava iz radnog odnosa tj. primaju plaću, topli obrok i naknadu za prijevoz. Angažirani radnici obavljaju poslove na poboljšanju komunalne čistoće grada, trgova, parkova, i drugih javnih površina, potom na hortikulturnom uređivanju grada, te čuvanju i održavanju uređenih javnih površina i vodotoka, posebno rijeke Miljacke.

Sarajevo i Istočno Sarajevo domaćini EYOWF-a 2017

Sarajevo i Istočno Sarajevo su na redovnom zasjedanju 41. Generalne skupštine Evropskih olimpijskih komiteta (EOC), koja se održava u Rimu, proglašeni gradovima domaćinima Evropskog zimskog olimpijskog festivala za mlade 2017. godine (EYOWF 2017), kada će se na našim olimpijskim planinama i sportskim dvoranama održati takmičenja u slijedećim sportovima: alpsko skijanje, snowboard, skijaško trčanje, biathlon, umjetničko i brzo

klizanje, hokej na ledu.

Na pripremi i organizaciji EYOWF-a 2017. godine radić će Organizacijski komitet koji će, uz vodeću ulogu gradova Sarajevo i Istočno Sarajevo, te Olimpijskog komiteta BiH, okupiti i ujediniti napore svih državnih, entitetskih i lokalnih institucija nadležnih za razvoj i promociju sportskih i turističkih potencijala Bosne i Hercegovine.

Priprema i organizacija ovog prestižnog takmičenja je od izuzetnog značaja za razvoj Sarajeva. Ona će zahtijevati obnovu i izgradnju sportske infrastrukture, zajedništvo i sinergiju svih struktura, a naročito mladih iz Sarajeva i Istočnog Sarajeva. Također, strateško određenje zimskog sporta, odnosno podrška i razvoj rada sa mladim sportistima i sportašicama će se u potpunosti staviti u funkciju našeg nastupa 2017.-te godine. Neizostavna je i prilagodba ukupne turističke infrastrukture našim strateškim ciljevima koji se odnose na 2014. i 2017. godinu.

Gradonačelnik prof. dr. Alija Behmen

uručio je Zahvalnicu Grada Sarajeva Tariku Đodiću, generalnom direktoru Al Jazeera Balkans za medijsko pokroviteljstvo i produkciju promotivnog filma kandidata Grada Sarajeva i Grada Istočno Sarajevo za organizaciju Evropskog zimskog olimpijskog festivala za mlade 2017. godine (EYOWF 2017), koji je bio predstavljen na Generalnoj skupštini Evropskih olimpijskih komiteta u Rimu.

Nagrada "Slovo Makovo/Mak Dizdar"

Nagrada „Slovo Makovo/Mak Dizdar“, koju je utemeljio Grad Sarajevo u julu 2012. godine, pripala je bh. pjesniku Miloradu Pejiću za zbirku pjesama „Hyperborea“, koja predstavlja vrhunsku poetsku alegoriju o potrazi za mirom, srećom, unutarnjim zadovoljstvom... Riječ je o međunarodnoj godišnjoj poetskoj nagradi u čast jednog od najvećih bosanskohercegovačkih pjesnika Mehmedalije Maka Dizdara, koji je ostavio neizbrisiv trag u kulturnom i društvenom životu Sarajeva i BiH.

Nagrada se dodjeljuje najboljem kandidatu za najbolje poetsko djelo objavljeno u prethodnoj godini na bosanskom, crnogorskom, hrvatskom ili srpskom jeziku. Nagradu dodjeljuje Grad Sarajevo u saradnji sa Fondacijom Mak Dizdar, Udruženjem Društva pisaca u BiH i Fondacijom PEN Centra BiH. Odbor za dodjelu nagrade Slovo Makovo/Mak Dizdar zadužio je istaknute autore iz Hrvatske, Crne Gore, Srbije i BiH da selektiraju iz svojih sredina po pet naslova. Konkurisao je 21 autor sa svojim rukopisima. ■

Urbano planiranje

Provedbeno-planska dokumentacija

Gradonačelnik Grada Sarajeva, kao nosilac pripreme na izradi provedbene planske dokumentacije, u skladu sa potrebama i inicijativama lokalnih zajednica, vodi aktivnosti na izradi i donošenju regulacionih planova za područje četiri gradske općine. Gradonačelnik putem Službe za urbano planiranje i stambene poslove Grada Sarajeva definiše ciljeve i usmjerenja prostornog razvoja, koordinira rad svih institucija uključenih u proces izrade plana, osigurava učešće javnosti u svim fazama izrade planova, te dostavlja plansku dokumentaciju Gradskom vijeću Grada Sarajeva na razmatranje i usvajanje.

Najčešći razlozi za izradu novih provedbenih planova su njihovo nepostojanje ili zastarjelost postojeće planske dokumentacije, velike promjene u prostoru koje nisu pratile važeća planska rješenja prvenstveno kada su u pitanju lokaliteti infrastrukturnih pojaseva, stvaranje planskih preduslova za sanaciju, obnovu ili zamjenu dotrajalih objekata, izgradnju novih, kao i legalizaciju značajnog broja bespravno izvedenih objekata. Osnovni pravni okvir za donošenje provedbene planske dokumentacije čine Zakon o prostornom uređenju Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", 7/05) i Uredba o jedinstvenoj metodologiji izrade planskih

dokumenata ("Službene novine Federacije BiH", broj 63/04 i 50/07).

U svim fazama izrade provedbene planske dokumentacije, shodno donesenom Programu od strane gradonačelnika, uključena je javnost putem sredstava javnog informisanja i obavljenih javnih tribina i javnih rasprava. Održano je 9 javnih tribina o osnovnim koncepcijama i 7 javnih rasprava o nacrtima regulacionih planova.

U toku 2012. godine Gradsko vijeće Grada Sarajeva:

- donijelo je četiri Odluke o pristupanju izradi regulacionih planova:

1. Izmjene i dopune Regulacionog plana „Centar Novo Sarajevo“
2. Regulacioni plan „Alipašin most V“
3. Regulacioni plan „Alipašin most VI“
4. Regulacioni plan „Kanara“
5. Regulacioni plan „Jarčedoli“

- utvrdilo četiri nacrt:

1. Regulacioni plan „Kovačići“
2. Regulacioni plan „Buća Potok II“
3. Regulacioni plan „Ahatovići“
4. Regulacioni plan Park - šuma „Mojmilo“

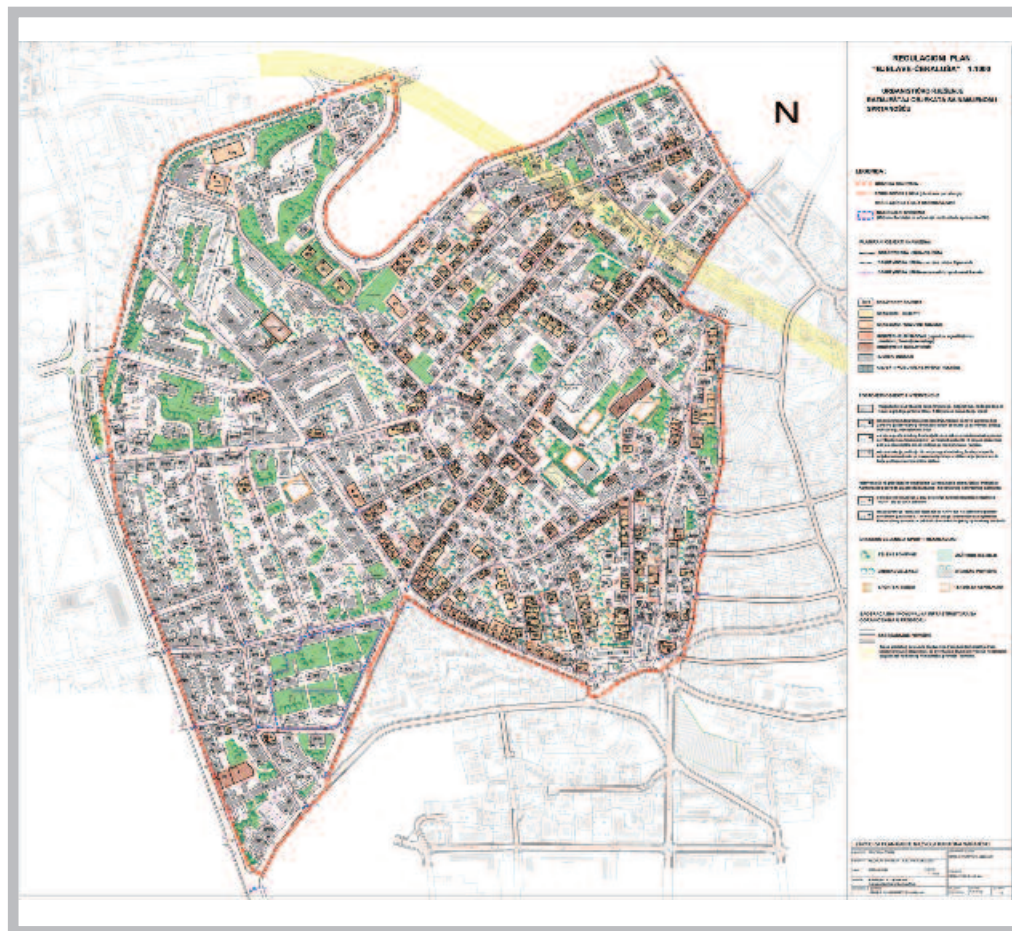
- i usvojilo pet regulacionih planova:

1. Regulacioni plan „Bjelave - Čekaluša“
2. Regulacioni plan „Bjelave – Mejtaš“
3. Izmjene i dopune Regulacionog plana „Centar Novo Sarajevo“
4. Izmjene i dopune Regulacionog plana „Zetra“
5. Regulacioni plan „Ciglane“

Regulacioni plan „Bjelave-Čekaluša“

Površina u obuhvatu Regulacionog plana je 38.6 ha i nalazi se u administrativnom području Općine Centar, obuhvatajući dijelove MZ „Park-Višnjik“, MZ „Džidžikovac-Koševo I“ i MZ „Mejtaš-Bjelave“. Urbanističkim rješenjem se nastojalo zadržavati što veći broj postojećih stambenih objekata, a zbog devastacije ili zbog realizacije planirane primarne gradske saobraćajnice, planirana je izgradnja zamjenskih objekata. Za intervencije na postojećim stambenim objektima u smislu građevinskih zahvata dati su parametri koji omogućavaju kvalitetniji međusobni odnos sa susjednim objektima, odnosno njihovo ujednačavanje u smislu vertikalnih gabarita.

Kako se predmetni lokalitet nalazi dijelom u zoni gradskog jezgra, tako je u njemu lociran veći broj objekata društvene infrastrukture, koji se najvećim dijelom nalaze u ulicama Koševo, Bolnička, Čekaluša i Bjelave ali su i disperzno raspoređeni unutar promatranog lokaliteta. Planom je predviđeno da se novi neophodni sadržaji društvene infrastrukture na nivou lokalnog centra i mjesne

zajednice mogu smjestiti u prizemljima postojećih ili novoplaniranih objekata. Donošenjem Plana stvorene su planske pretpostavke za poboljšanje uslova življenja i uređenja prostora, kao i opremanje predmetnog lokaliteta komunalnom i društvenom infrastrukturom, uvažavajući određene uslove zaštite kulturno–historijskog i prirodnog naslijeđa.

Regulacioni plan „Bjelave-Mejtaš“

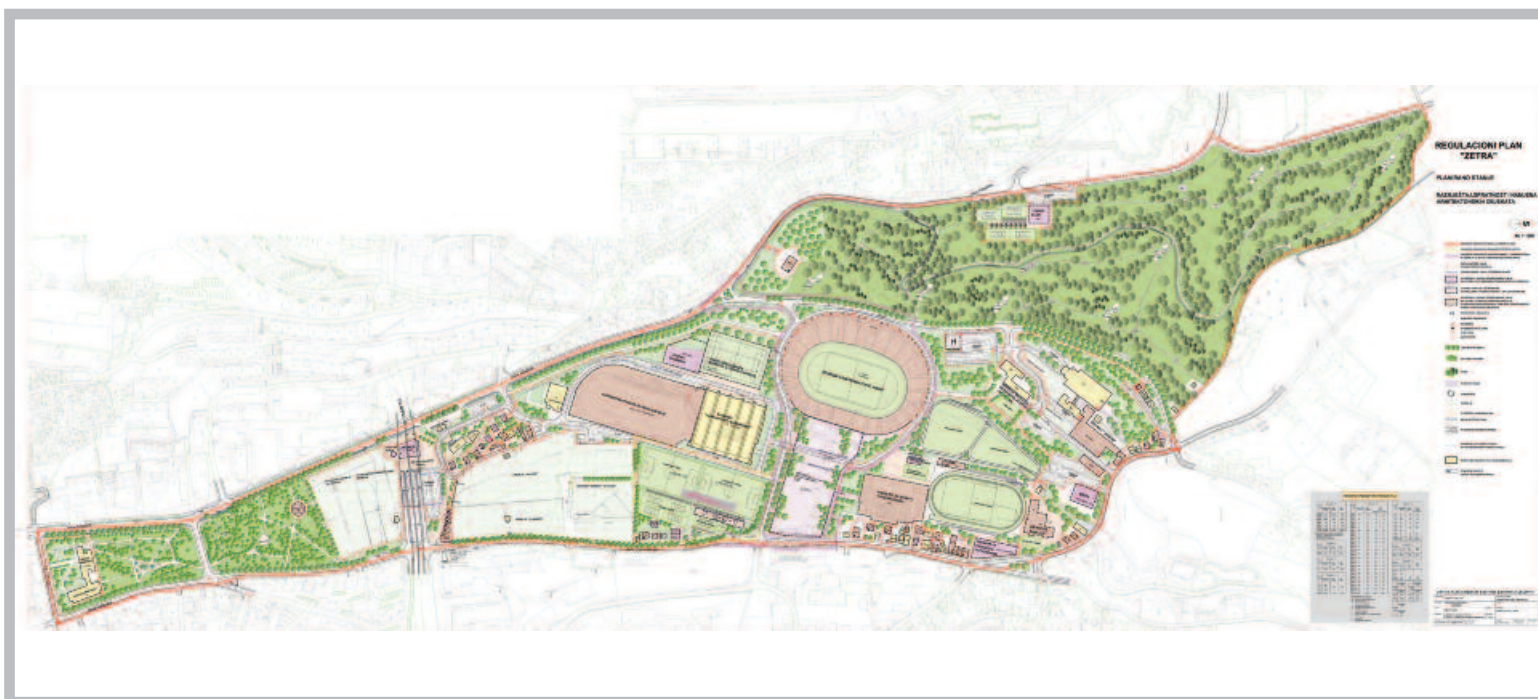
Površina u obuhvatu Regulacionog plana je 23 ha. Planom su dati uslovi za izgradnju, dogradnju, nadziđivanje, inte-

polaciju novih objekata za stanovanje kao i objekata društvene infrastrukture, na osnovu sagledavanja postojećeg građevinskog fonda uvažavajući nivoe arhitektonsko-ambijentalne zaštite i vlasničke odnose.

Planiranom rekonstrukcijom postojećih objekata i redizajnom omogućava se formiranje smirenijih (ujednačenih) uličnih fasada u vertikalnom smislu, kao i ujednačena materijalizacija. U okviru postojeće fizičke strukture predložena su nova rješenja koja predstavljaju sanaciju i rekonstrukciju postojećeg građevinskog fonda, kao i interpolaciju novih objekata gdje postoje prostorne mogućnosti.

Otvoreni prostor uz ulice Zmaja od Bosne i Fra Filipa Lastrića sa postojećim i planiranim pločnicima, projektom vanjskog uređenja (zelenilom, odabirom popločanja i urbanim mobilijarom) omogućit će da ovaj prostor dobije na svojoj atraktivnosti.

Izmjene i dopune RP "Zetra"

Plan je urađen za prostornu cjelinu koja obuhvata nizinski dio Koševske doline i dio područja padina Betanije. Ukupna površina obuhvata iznosi 79 ha, zauzimajući prostor u dužini 2,5 km i širini od 100 do 600 m. U obuhvatu Plana dominiraju sadržaji društvene infrastrukture (sportski i objekti osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja i zdravstva). Pored navedenih namjena objekata, u ovom prostoru nalaze se: pijaca, kotlovnica Zetra, benzinska pumpa, niz poslovnih i komercijalnih sadržaja (trgov-

ina, ugostiteljstvo, zanatstvo) kao samostalni objekti ili u prizemljima stambenih objekata. Područje u obuhvatu Plana je u potpunosti opremljeno infrastrukturnim sistemima, izuzev područja Betanije, koje samo obodom tangiraju trase i vodovi saobraćajne i komunalne infrastrukture.

Predloženim urbanističkim rješenjem u granicama obuhvata Plana formirano je devet prostorno-funkcionalnih cjelina, sa namjenama i sadržajima, koji treba da zadovolje potrebe, kako stanovništva iz kontaktnih zona, tako i svih građana Sarajeva, i to: poslovna zona "Druga gimnazija", zona parka "Koševo", zona "Koševska groblja", stambeno-poslovna zona "Ciglanska", zona vrhunskog sporta "Zetra-Stadion", stambeno-poslovna zona "Ulica Patriotske lige", poslovna zona "Bolnica Jezero", rekreaciona zona "Park Jezero", te zona primarnog saobraćaja.

Predviđena je mogućnost da se postojeći sportski objekti rekonstruišu i adaptiraju u

okvirima postojećih horizontalnih i vertikalnih gabarita, a za manje otvorene sportske terene predviđa se sezonsko natkrivanje odgovarajućim mobilnim konstrukcijama montažno-demontažnog karaktera, kako bi isti mogli biti korišteni pri lošim klimatskim uslovima, odnosno u periodu jesen-zima.

Regulacioni plan "Ciglane"

Cilj izrade Plana bio je donošenje provedbeno-planske osnove radi unapređenja stanja u prostoru, koji obuhvata definisane namjene prostora prema usvojenim razvojnim planovima (mješovitog stanovanja i stambeno-poslovne zone). Planom je izvršena analiza već urađenih zahvata na dogradnji i proširenju stambenih jedinica, koja je dovela do promjene u arhitektonskom izgledu izgrađenih objekata i ukupnom izgledu naselja kao cjeline, na osnovu koje su

Saradnja sa civilnim društvom, crkvama i vjerskim zajednicama i projekti socijalne podrške

Podrška radu javnih kuhinja

Uzimajući u obzir permanentno pogoršanje ekonomske situacije, te sve veći broj korisnika javnih kuhinja, Grad Sarajevo je u 2012. u Budžetu predvidio 120.000 KM za opremanje i uređenje prostora, te za obezbjeđenje hrane i drugih potreba javnih kuhinja, u kojima je evidentirano ukupno 5.779 korisnika toplog obroka. Prošle godine taj je broj bio 5.319, što znači da se broj korisnika uvećao za 460. U tom smislu povećan je i iznos sredstava koja su se dodijelila narodnim kuhinjama - za 20.000 KM.

Prema ugovorima koje je potpisao gradonačelnik prof. dr. Alija Behmen sa predstavnicima humanitarnih organizacija, 45.000 KM je dobila kuhinja Crvenog križa KS, 25.000 KM kuhinja Starog Grada i 28.000 KM Udruženja humanitarne organizacije "Merhamet" - Muslimansko dobrotvorno društvo, 15.000 KM kuhinja Udruženja humanitarno-karitativne organizacije "Kruh svetog Ante" i 7.000 KM kuhinja Udruženja humanitarno-pastoralne organizacije "Caritas Vrhbosanske nadbiskupije".

Memorandum o razumijevanju u oblasti socijalnih pitanja

Predstavnici Grada Sarajeva, Grada Den Haaga, Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS i SERDA-e potpisali su Memorandum o razumijevanju, kojim se obavezuje da će zajednički raditi: na projektima podrške

pružanja socijalnih usluga na području grada i Kantona Sarajevo, na izgradnji informacionog sistema za sve građane KS, koji će posebno obuhvatiti bazu podataka nezaposlenih i osoba u stanju socijalne potrebe, na kreiranju kvalitetnih programa obuke za nezaposlene, kao i na edukaciji socijalnih radnika iz Grada i Kantona Sarajevo, u skladu sa standardima koja se primjenjuju u Den Haagu. Zamjenik gradonačelnika Den Haaga

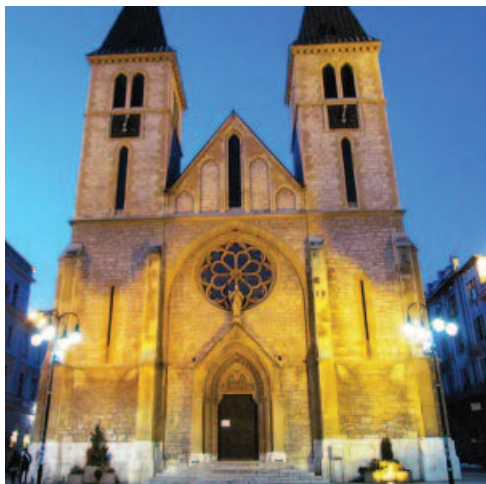
Henk Kool je ovom prilikom kazao da je namjera da pozitivna iskustva stečena kroz implementaciju projekata osposobljavanja i vraćanje nezaposlenih na tržište rada u ovom gradu, budu uspješno primijenjena i u Gradu i Kantonu Sarajevo. Dodao je da je u ovom procesu veoma bitna saradnja sa privrednicima ako želimo da vratimo ljude na tržište rada.

Finansiranje vjerskih zajednica i crkava

Grad Sarajevo u kontinuitetu pomaže rad vjerskih zajednica i crkava na području grada. Sredstva su realizirana na osnovu zahtjeva vjerskih zajednica i crkava. Prema Pravilniku o kriterijima za raspodjelu i dodjelu sredstava, iz Budžeta Grada je 80% sredstava usmjereno na rekonstrukciju, obnovu i zaštitu vjerskih objekata, a preostalih 20% je finansijska podrška aktivnostima i projektima vjerskih zajednica i crkava iz oblasti obrazovanja, zdravstva, kulture i karitativnih djelatnosti.

Saradnja sa organizacijama civilnog društva

Gradsko vijeće Grada Sarajeva je na decembarskoj sjednici u 2010. godini usvojilo Odluku o davanju saglasnosti na Sporazum između Grada Sarajeva i organizacija civilnog društva koje djeluju na području grada. Do sada je 120 organizacija civilnog društva pristupilo Sporazumu, i to najviše ima udruženja za sport i kulturu, boračkih udruženja, organizacija mladih i organizacija koje okupljaju osobe sa invaliditetom. U cilju unapređenja saradnje, uspostavljena je baza podataka potpisnika Sporazuma kojom upravlja Gradska služba za

lokalnu samoupravu, te mailing lista odnosno komunikacijski kanal putem kojeg se razmjenjuju korisne informacije, javni pozivi za finansiranje i edukaciju. Grad Sarajevo je u ovoj godini donio i nove procedure (Pravilnik o konsultacijama) i kriterije za transparentnu raspodjelu namjenskih sredstava, kako bi se doprinijelo kvalitetnijem i svrsishodnijem djelovanju organizacija civilnog društva.

U martu ove godine realizovan je i UNDP-ov projekat „Jačanje lokalne demokratije/demokracije II – LOD II“, koji finansira Evropska unija iz sredstava Instrumenta za predpristupnu pomoć (IPA) u iznosu od 1,5 miliona eura, a u saradnji sa Gradom Sarajevom. U sklopu ovog projekta realizovano je svih 11 izabranih projekata, kroz koje su organizacije civilnog društva radile na rješavanju aktuelnih pitanja iz oblasti socijalne inkluzije osoba sa invaliditetom, neformalnog obrazovanja mladih, problema sigurnosti i nasilja u porodici, unapređenja eko-sistema, te time doprinijeli unapređenju kvaliteta života građanki i građana Sarajeva.

Projekat „Grad Sarajevo- Grad Eko-škola“

Na Svjetski dan voda, 22. marta, kada se širom svijeta posebno skreće pozornost na probleme vezane za vodu i vodne

resurse, održana je završna manifestacija projekta „Grad Sarajevo – Grad Ekoškola“, koja je bila posvećena zdravlju mladih i zaštiti okoline. Zamjenik gradonačelnika Miroslav Živanović uručio je eko-zastave školama koje su bile uključene u ovaj projekat: OŠ „Vrhbosna“, OŠ „Mula Mustafa Bašeskija“, Drugoj gimnaziji, Trećoj gimnaziji i Gimnaziji Dobrinja za uspješno proveden pilot projekat „Eko-škola“. Eko-zastave su kreirali nosioci ovog projekta, Centar za okolišno održivi razvoj (COOR) i Grad Sarajevo.

Centar za razvoj omladinskog aktivizma

U okviru svog djelovanja, Centar za razvoj omladinskog aktivizma, osnovan u martu 2011. godine, počeo je sa realizacijom većeg projekta koji obuhvaća osnovne škole sa područja četiri općine Kantona Sarajevo (Centar, Stari Grad, Novi Grad i Vogošća), a nosi naziv „Volontiranje je

cool“. Projekat je namijenjen učenicima-volonterima koji su jednom sedmično (3-4 sata) realizovali volonterske aktivnosti po sopstvenom izboru - pomoć svojim školskim drugovima sa učenjem, pomoć starijim ljudima, ljudima sa posebnim potrebama, organizacija ekoloških ili drugih akcija koje podstiču podizanje svijesti o važnosti problema lokalne zajednice. Rezultati njihovih akcija bili su prezentirani 5.12.2012. godine na Galeriji volonterizma, kada je Grad obezbijedio prigodne poklone za učesnike projekta kao nagradu za realizovane aktivnosti.

Okrugli stol: “Grad Sarajevo-sigurna zajednica”

U partnerstvu sa Gradom Sarajevom Fondacija lokalne demokratije organizirala je okrugli stol u okviru projekta “Grad Sarajevo – sigurna zajednica”, koji ima za cilj istražiti sigurnost i identificirati ključna područja važna za efikasno djelovanje

lokalne zajednice, u ovom slučaju Općine Novi Grad, kako bi se spriječilo nasilje nad djevojkama i ženama te postigla sigurnost ove zajednice. Anketiranje je ukazalo da je dojam izrazite nesigurnosti iskazalo je 27,2% žena, navodeći osjećaj straha, bojazan od napada na žene i djevojke, mogućnost krađa, loš odnos u susjedstvu, nepoštivanje Zakona o javnom redu i miru, te situacije kao što su otimanje torbi na ulici i obijanje stanova. Dojam nesigurnosti iskazalo je 12,9% anketiranih žena, navodeći učestalo prisustvo narkomana, napade pasa lualica, nedovoljno prisustvo policije, loše osvjjetljenje. Osjećaj djelomične nesigurnosti iskazalo je 25,7% anketiranih, navodeći slabiju osvjetljenost, povremeno prisustvo narkomana, zapuštenost okoline, te nedostatak adekvatne komunikacije među susjedima. Osjećaj sigurnosti iskazalo je 19,3% anketiranih, navodeći da je mjesna zajednica u kojoj žive sigurna, javna rasvjeta adekvatna, te da postoji odgovarajuća podrška policije, predstavnika MZ i Općine. Izraziti osjećaj sigurnosti iskazalo je 11,9% anketiranih žena navodeći da su zadovoljne mjestom gdje žive, da postoji značajna podrška policije, organa MZ i općine, izrazito dobra saradnja građana i lokalnih vlasti, te odlični odnosi među susjedima.

Konferencije civilnog društva zapadnog Balkana i BiH

“Stabilnost društva mjeri se stabilnošću civilnog sektora u toj zemlji, a organizacije civilnog društva trebale bi biti ne samo korektori nego i partneri vlastima u državi”, kazao je gradonačelnik prof. dr. Alija Behmen na otvaranju Konferencije civilnog društva zapadnog Balkana i BiH, kojoj je prisustvovalo 60 predstavnika organizacija civilnog društva. Zamjenik šefa Delegacije Evropske unije u BiH Renzo Daviddi ponovio je da Evropska unija snažno podržava civilni sektor u BiH posebno naglašavajući činjenicu da je EU od 1996. do 2006. godine u jačanje civilnog sektora uložila oko 14 miliona eura. Kroz IPA predpristupne fondove od 2007. za jačanje civilnog društva izdvojeno je oko 15 miliona eura, kroz IPA-a fondove za 2011. i 2012. godinu za istu namjenu bit će osigurano oko 6,5 miliona eura. Nakon završetka Konferencije urađen je Manifest

kojeg čine pet tematskih cjelina i to participacija mladih i pitanje obrazovanja, potrebne reforme u kontekstu evropskih integracija, protivnici otvorenog društva (korupcija, nepotizam i klijentelizam), ekološko održivi razvoj te kako aktivizmom promijeniti društvenu zbilju. Tokom Konferencije, pod pokroviteljstvom specijalnog predstavnika EU u BiH, bila je održana i javna tribina o temi “Vizije i izazovi za civilno društvo u kontekstu EU-integracija u BiH i regionu”.

Učešće u Savezu općina i gradova FBiH

Najznačajnije aktivnosti predstavnika Grada Sarajeva u organima i tijelima Saveza općina i gradova FBiH odnosile su se na njihovo učešće prilikom izrade i implementacije Sporazuma o saradnji Vlade Federacije BiH i Saveza općina i gradova Federacije BiH, koji je potpisan 06.10.2011. godine. Sljedeća aktivnost

predstavnika Grada Sarajeva bila je vezana za zakonsku legislativu, te izradu kodeksa o odnosima između različitih nivoa vlasti u FBiH, kojeg je Vlada FBiH, 27. septembra, na 62. sjednici i usvojila, donijevši Odluku o usvajanju Kodeksa o međupravnom odnosima između Vlade FBiH i Saveza općina i gradova FBiH. Značaj ovog kodeksa je sadržan u prihvatanju činjenice da je lokalna samouprava jedna od fundamentalnih vrijednosti ustavnog poretka u Bosni i Hercegovini i FBiH. Također, u obzir je uzet i ustavni položaj FBiH, njenih kantona, gradova i općina, te određivanje budućeg razvoja lokalne demokratije u skladu s principima Evropske povelje o lokalnoj samoupravi. Uz to, značajno je i prihvatanje potrebe za kontinuiranim procesom decentralizacije funkcija i u skladu s tim, stvaranje sistema finansiranja koji će garantovati široku samostalnost i značajniju ulogu lokalne samouprave.

Podrška ostalim projektima

Grad Sarajevo je sa po 20.000 KM finansirao održavanje kampa Evropske unije gluhe omladine – EUDY Sarajevo 2012.; VIII regionalnog prvenstva za pružanje prve pomoći ekipa glavnih gradova jugoistočne Evrope održan pod motom: „Mladi protiv granica – Sarajevo 2012.“ i Mirovne konferencije u organizaciji Vrhbosanske nadbiskupije zajedno sa italijanskom zajednicom sv. Egidija iz Rima. Grad je, također, sa po 20.000 KM finansirao projekat „Kuća pomirenja“ Međunarodnog foruma Bosna i izdavanje časopisa „Zvučne novine“ Udruženja slijepih KS, a sa 10.000 KM aktivnosti Internacionalne lige humanista. ■

Projekat "Sarajevo - zdravi grad" - zdravlje za sve u 21. stoljeću

Regionalni ured za Evropu Svjetske zdravstvene organizacije pokrenuo je projekat „Zdravi grad” 1987. godine s ciljem da osnaži interes za pozitivni koncept zdravlja u gradovima diljem Evrope, te potakne i omogući direktnu saradnju među njima. Da bi se postiglo djelotvorno integriranje zdravlja u sve segmente razvitka urbanih cjelina nije dovoljno samo prihvaćanje ovog koncepta, nego i aktivno sudjelovanje javnosti i svih koji kreiraju

politiku i donose odluke. Do sada su uspješno završene četiri faze provedbe evropskog projekta „Zdravi grad”. Grad Sarajevo se priključuje ovom projektu početkom 2002. godine, pokrenuvši od tada niz aktivnosti u cilju unapređenja zdravlja i kvaliteta života svojih građanki i građana. Prije svega, Grad nastoji kroz gradske odluke, politike i aktivnosti kreirati nove i podržati već postojeće edukativne sadržaje – od

prevencije poremećaja u ishrani, različitih oblika ovisnosti, zaustavljanja porasta nezaraznih oboljenja do popularizacije aktivnog životnog stila za sve dobne skupine građana.

Kontinuiranim djelovanjem na unapređenju zdravlja i kvaliteta života svojih građana, Grad Sarajevo je, kao jedini grad iz regiona jugoistočne Evrope, u oktobru 2008. godine, dobio Diplomu Regionalnog ureda Svjetske zdravstvene organizacije za doprinos razvoju pokreta zdravih gradova i uspješno učešće u IV fazi mreže zdravih gradova SZO.

Grad Sarajevo primljen u V fazu mreže zdravih gradova

Grad Sarajevo je prvi grad iz našeg regiona koji je zvanično primljen u V fazu mreže zdravih gradova Svjetske zdravstvene organizacije (SZO).

Savjetodavni odbor za V fazu Mreže zdravih gradova Svjetske zdravstvene organizacije za Evropu, 21. juna 2012. godine obavijestio je Grad Sarajevo da je prihvaćena njegova prijava za pristupanje, s obzirom da su svi uslovi predviđeni propozicijama za prijem u ovu fazu ispunjeni. Prijem Grada Sarajeva zvanično je potvrđen na poslovno-tehničkoj konferen-

ciji, održanoj istog mjeseca u Sankt Petersburgu. Inače, prijemu je prethodila Odluka Gradskog vijeća o pokretanju procesa uključivanja Grada Sarajeva u V fazu Evropske mreže zdravih gradova, od 22. februara 2011. godine. Grad Sarajevo se ovim obavezao da bude radni partner Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji u razvoju znanja, sredstava i ekspertiza za ključna pitanja unapređenja zdravlja i kvalitete života ljudi, posebno kad je riječ o stručnoj procjeni utjecaja na zdravlje, te o zdravom urbanom planiranju i zdravom starenju. Shodno tome, slijedeći korak u realizaciji ovog projekta, je donošenje potrebnih akata i formiranje radnih tijela u Gradu i Kantonu Sarajevo, koja bi brinula o stvaranju podjednakih uvjeta i poduzimanju konkretnih mjera kako bi život naših građana učinili sigurnijim i humanijim. Budući da je, uz Zagreb i Rijeku, naš grad jedini punopravni član Evropske mreže zdravih gradova iz ove regije, u toku 2011. i 2012. godine, bio je uključen u niz događaja od značaja za regionalnu saradnju u oblasti javnog zdravlja.

Hidroterapija za djecu sa deformitetima kičme

Pod stručnim nadzorom ljekara i fizioterapeuta, od maja 2009. godine realizovan je Program unapređenja zdravlja djece u dobi od 11-13 godina sa utvrđenim deformacijama kičme. Angažiranost Grada Sarajeva i zdravstvenih profesionalaca na pokretanju ovog programa, te dobra saradnja sa JP „Olimpijski bazen Otoka”, podstakla je veliko interesovanje roditelja i učenika. Kroz program vježbi u vodi, terapijskog plivanja i hidroterapije prošlo je 1.860 učenika/ca osnovnih škola sa područja grada. Evaluacija je pokazala da 50% djece koja su prisustvovala rehabilitaciji, ojača leđnu muskulaturu i stekne pravilno držanje.

Unapređenje kvaliteta života i zdravlja osoba u trećoj dobi

Grad Sarajevo u saradnji sa JP „Olimpijski bazen Otoka”, od novembra 2009. godine uspješno realizuje projekat „Tjelesno vježbanje kao faktor kvalitete života osoba starije životne dobi“. Zanimljivi građani prethodno obavljaju pregled i konsultacije sa odabranim ljekarom porodične medicine o obimu i intenzitetu tjelesnih aktivnosti. Do sada je kroz ovaj projekat prošlo blizu hiljadu starijih osoba. Pored programa fizikalnih vježbi i rehabilitacije, korisnici su prošili i edukaciju o zdravoj ishrani i stilu življenja, kao glavnim faktorima prevencije i unapređenja njihovog zdravlja. Projekat se sufinansira iz budžetskih sredstava Grada Sarajeva.

Zdrava ishrana djece i omladine

Gradsko vijeće Grada Sarajeva je na sjednici u maju 2012. godine, prilikom razmatranja rezultata Programa djelovanja na unapređenju zdravlja djece i omladine u segmentu promocije odgovarajuće ishrane i fizičke aktivnosti, koji je pokrenut prije četiri godine, preporučilo da se:

- sačini program prevencije hroničnih masovnih nezaraznih bolesti i promocije zdravih stilova života koji bi definisao osnovne ciljeve vezane za promociju zdrave ishrane školske djece i mladih,
- osposobe zaposleni u školama, posebno nastavnici, za provođenje strateških programa o zdravoj hrani i pravilnoj ishrani u školskim sredinama, odnosno za uspostavljanjem školskih kuhinja/prodavnica koje će biti promotori zdrave hrane,
- podrže aktivnosti na uključivanju zdravstvenih radnika u proces organizovanog informisanja učenika, roditelja i nastavnika o zdravoj prehrani.

Projekat "Banka koštane srži BiH"

Gradonačelnik prof. dr. Alija Behmen prihvatio je da bude jedan od ambasadora projekta „Banka koštane srži BiH“. NVO „MALA“ pokrenula je opću kampanju prikupljanja sredstava za kupovinu certificiranog servera za Banku koštane srži, što je prvi korak za vršenje transplantacija u BiH. Banka koštane srži BiH putem softvera bit će umrežena s Evropskom bankom koštane srži, a softver, prema informacijama s kojima ova NVO raspolaže, košta oko 300.000 eura. Udruženje „MALA“ će voditi kampanju prikupljanja sredstava, a donorsku mrežu pravit će institucije zdravstva. NVO „MALA“ također organizira kampanje na otvorenom u cilju izrade privremenog registra potencijalnih donora, a kada se kupi certificirani softver, ti donori će moći uraditi tipizaciju te pohraniti svoje uzorke.

Na šestom po redu sarajevskom polumaratonu, koji se održava u organizaciji Udruženja „Marathon“, a pod pokroviteljstvom Grada Sarajeva,

Sarajevski polumaraton

učestvovalo je oko 800 takmičarki i takmičara iz više od 20 zemalja. Ovom utrkom se obilježava Evropska sedmica mobilnosti i Evropski dan bez automobila. Registrovana u kalendaru takmičenja Svjetske atletske federacije, ova manifestacija postaje naša tradicija, značajna za promociju grada Sarajeva kao sportskog centra ali i za podizanje svijesti o fizičkim aktivnostima i zdravom načinu života, te povezivanju i druženju. Pored već tradicionalne utrke od 21,1 km, na šestom sarajevskom polumaratonu po prvi put je organizirana i utrka od 4 km tzv. Securitas Fun Run, kako bi se razvijao dodatni interes kod rekreativaca za trčanje i zdrav način života. Udruženje „Marathon“ je dio prihoda usmjerio Centru za kreativno odrastanje za projekte namijenjene djeci sa posebnim potrebama. ■

Projekti iz oblasti lokalnog poslovanja i turizma

Aktivnosti Gradskog biznis centra

U cilju aktivnije uloge Grada Sarajeva u razvoju lokalnog biznisa sa radom je započeo Gradski biznis centar, koji je pokrenuo nekoliko konkretnih aktivnosti i projekata. Tako je Gradski biznis centar uspostavio saradnju sa Češkom razvojnom agencijom koja je spremna pružiti stručno-tehničku pomoć prilikom apliciranja projekata prema IPA fondovima Evropske unije, kao i tokom realizacije budućih projekata Grada Sarajeva. Također je uspostavljena saradnja sa Konfederacijom industrije Češke Republike s ciljem pružanja pomoći potencijalnim češkim investitorima pri pokretanju biznisa na području Kantona Sarajevo i šire, kao i međusobnoj razmjeni informacija. Biznis centar Grada Sarajeva uspostavio je saradnju i sa nekoliko općina i organizacija na području Crne Gore, u okviru koje planira realizovati dva tematska bloka: Modeli održivog poduzetništva – poslovni inkubator i Projekat izgradnje mreže biciklističkih staza.

Gradski biznis centar je na bosanskom i engleskom jeziku uradio Vodič za pokretanje biznisa na području grada Sarajeva za potencijalne investitore iz

regiona i inostranstva. Uspostavljena je i saradnja sa SERDOM u cilju korištenja usluga Kreditno-garantnog fonda za finansiranje novoosnovanih malih i srednjih preduzeća pod povoljnijim uslovima. U pripremi je potpisivanje protokola o zajedničkoj saradnji između Gradskog biznis centra, četiri gradske općine i Kantona Sarajevo radi bolje koordinacije aktivnosti za potrebe razvoja lokalnog biznisa. U cilju poboljšanja konkurentnosti lokalne privrede, Grad Sarajevo je inicirao realizaciju projekta „Pojednostavljenje procedura prilikom osnivanja novih pravnih subjekata”, kao i pokretanje projekta elektronske registracije pravnih subjekata tj. elektronskog povezivanja i razmjene podataka. Dogovoreno je da Grad Sarajevo sa drugim partnerima nastavi aktivnosti na prevazilaženju nekih od prepreka za razvoj biznisa u gradu, a sve sa ciljem kreiranja povoljnijeg poslovnog ambijenta.

Strategija razvoja grada Sarajeva 2012 -2020

Vijećnici Gradskog vijeća su na novembarskoj sjednici usvojili Strategiju razvoja grada Sarajeva 2012 - 2020 , koja je rezultat procesa integrisanog lokalnog

planiranja i osmišljavanja budućnosti zajednice koja jednaku pažnju posvećuje izgradnji humanog društvenog okruženja, podsticanju i vođenju održivog i stabilnog ekonomskog razvoja i bezuslovnog poštovanja okoline i njene zaštite. Ovaj dokument, također, predstavlja strategijski okvir sa najvažnijim društvenim i ekonomskim opredjeljenjima u sklopu kojih će se definirati konkretni programski ciljevi u planiranom periodu. Prepoznajući ulogu i značaj ovog strateškog dokumenta, u procesu njegove pripreme i izrade, uspostavljena je čvrsta saradnja sa akterima civilnog društva i privatnog sektora na području grada i Kantona Sarajevo, kao i sa predstavnicima svih mjesnih zajednica na području četiri gradske općine, koji su aktivno bili uključeni u sve faze izrade Strategije razvoja grada Sarajeva. Grad Sarajevo se nalazi u prilici da približavanjem građanima i zadovoljavanjem njihovih stvarnih potreba, postane jedan od vodećih gradova u regiji zahvaljujući optimalnom korištenju svojih prednosti, a koje su predmet dokumenta Strategija razvoja grada Sarajeva. Grad Sarajevo će tokom svake godine vršiti evaluaciju realizovanih aktivnosti i mjera planiranih Strategijom, te predlagati akcione planove provođenja Strategije na godišnjem nivou.

Sarajevo Holiday Market

Kao rezultat saradnje Grada Sarajevo i USAID - Sida Firma Projekta održan je prvi Sarajevo Holiday Market na Trgu oslobođenja-Alija Izetbegović, što je predstavljalo jednu od novina u programu Javnog dočeka Nove 2012. godine. Manifestaciju su otvorili gradonačelnik Alija Behmen i direktor USAID-ove misije u BiH Allan Reed tako što su svečano upalili jelku visoku deset metara i time inaugurirali novu prazničnu tradiciju u Sarajevu. Ova manifestacija trajala je od 15. decembra 2011. do 15. januara 2012., s ciljem vraćanja prave zimske atmosfere olimpijskom gradu Sarajevu i upotpunjavanju zimske turističke ponude. Sastojala se od tri dijela: sajamskog, sastavljenog od 25 drvenih kućica, u kojima su se prodavali suveniri, odjevni predmeti, hrana i piće; tu je i Sarajevsko pivo Holiday Pub, smješten ispod šatora površine 300 kvadratnih metara, u kojem se svakog dana održavao bogat kulturno-zabavni sadržaj, a treći dio Coca Cola Sarajevo Holiday Marketa činio je Dječiji park, u sklopu kojeg je bio organizovan sadržaj za najmlađe, među kojima i Dječiji paviljon, kućica Djeda Mraza, zabavni park.

Nakon zvršetka ove manifestacije, Grad Sarajevo i Sarajevo Holiday Market su Policijskoj stanici Stari Grad uručili vrijednu donaciju, koja se sastojala od dva savremena računara sa pratećom opremom, u znak zahvalnosti za podršku pripadnika MUP-a Kantona Sarajevo u organizaciji Sarajevo Holiday Marketa.

Tokom trajanja Sarajevo Holiday Marketa otvorena je i autobuska linija Sarajevo – Jahorina. Uspostavom ove pilot autobuske linije, u trajanju od mjesec dana,

upotpunila se turistička ponuda sarajevske regije u zimskom periodu.

Projekat "Sarajevo na raskršću svijeta"

Projekat „Sarajevo na raskršću svijeta“ od septembra 2010. godine implementira Fondacija Mozaik, a finansira Evropska unija. Budući da se radi o prvom projektu u oblasti razvoja kulturnog turizma koji uvezuje institucije kulture u gradu Sarajevu kao jedinstven turistički proizvod, Grad Sarajevo je prepoznao značaj i odlučio i finansijski podržati njegovu realizaciju. Projektom je obuhvaćeno 13 objekata i to: Zemaljski muzej BiH, Muzej Alija Izetbegović 1925. – 2003., Ars Aevi - Muzej savremene umjetnosti Sarajevo, Umjetnička galerija BiH, Bošnjački institut – Fondacija Adil Zulfikarpašić i Muzej grada Sarajeva sa svojih 5 depadansa, Kuća Alije Đerzeleza, Sebilj, Bijela tabija. Očekivani rezultati: kreirane tri specifične rute koje objedinjuju kulturnu baštinu grada Sarajeva; povećan broj gradskih vodiča specijalizovanih za kulturno–historijsko naslijeđe grada Sarajeva, te poboljšanje atraktivnosti lokacija obuhvaćenih ovim projektom i to uvođenjem novih sadržaja: muzejski telefoni, PC tableti, info štandovi, suveniri, štampa brošura i mapa, kreiranje web portala i interaktivne mape.

Kuća zanata na Baščaršiji

U cilju pružanja podrške razvoju starih zanata i proširenja turističke ponude, Grad Sarajevo, Općina Stari Grad i Kanton Sarajevo – Ministarstvo privrede su partneri u projektu „Razvoj kulturnog turizma u gradovima Mostar, Sarajevo i

Skoplje“. Projekat finansira Ministarstvo vanjskih poslova Republike Italije, putem Regije Toskana. Na području grada Sarajevo, u okviru Projekta, planirano je i uspostavljanje „Kuće zanata“ - polivalentnog centra, koji će imati funkciju informativnog, edukativnog, prezentacijskog, izložbenog i prodajnog centra za promociju i trgovinu autentičnih zanatskih proizvoda sa područja Baščaršije, Sarajeva a i šire.

Želeći animirati lokalnu zajednicu, NVO Oxfam Italia je, u saradnji sa studentima Akademije likovne umjetnosti, odsjek Grafički dizajn, pod mentorstvom prof. Bojana Hadžihalilovića, objavila konkurs za vizuelni identitet „Kuće zanata“. Komisija sačinjena od predstavnika partnerskih institucija u Sarajevu (Kanton Sarajevo, Grad Sarajevo i Općina Stari Grad Sarajevo), Muzeja grada Sarajeva, Udruženja ZUP Baščaršija i Akademije likovne umjetnosti, odabrala je rad „Piksel“ studentice Iris Begović. Građevinski radovi na objektu Kuće zanata u ulici Mula Mustafe Bašeskije br. 55 su završeni, a u toku su aktivnosti na uređenju enterijera i izbora upravitelja.

Udruženje kuhara u BiH

Grad Sarajevo će pružiti podršku kandidaturi Udruženja kuhara u BiH za organizaciju Kongresa Evropskih kuharskih asocijacija 2013. godine u Sarajevu. To će biti izvanredna prilika za prezentaciju gastronomske i turističke ponude našeg grada i zemlje. Inače, krana petogodišnjeg rada ovog udruženja je učlanjenje u Svjetsku kuharsku organizaciju (WACS), što predstavlja i zvaničnu legitimaciju i afirmaciju Udruženja kao zvaničnog predstavnika BiH u ovoj prestižnoj svjetskoj organizaciji.

Razvoj organske proizvodnje i prerade

U organizaciji Grada Sarajeva i Organske kontrole "OK" u mjesecu maju održan je okrugli stol/prezentacija pod nazivom "Razvoj organske proizvodnje i prerade", sa namjerom da se poljoprivrednim proizvođačima približi procedura i proces certifikacije koje moraju proći kako bi zadovoljili kriterije za certificiranje organske proizvodnje i samim tim otvorili sebi mogućnost za plasman svojih proizvoda na zahtjevno tržište Evropske unije. Tom prilikom su Sejdefa Šoto-Koprđa, OK proizvođač u procesu certifikacije organske poljoprivrede-biljne proizvodnje i vlasnica plantaže borovnica kod Konjica, te Admir Halilović, OK certifikovani proizvođač organskog pčelarstva, prezentirali svoja iskustva, rezultate i prednosti u proizvodnji zdrave organske hrane.

Inače, Organska kontrola "OK" sa sjedištem u Sarajevu je bh. certifikacijsko tijelo za organsku poljoprivredu koje je razvilo program certifikacije i OK standarde za organsku proizvodnju i preradu, a od 06.12.2011. godine priznata je od strane Evropske komisije kao ovlašteno

kontrolno tijelo za certifikaciju organskih proizvoda namijenjenih izvozu na tržište Evropske unije čime su postali prvo takvo tijelo u regionu. Organska kontrola je od 2003. godine certifikovala preko 350 domaćih proizvođača i prerađivača, zainteresovanih uglavnom za izvozna tržišta.

Počasni pokrovitelj turističkih manifestacija

U 2012. godini Grad Sarajevo je bio počasni pokrovitelj nekoliko turističkih manifestacija i izložbi. Tokom tri sedmice (januar-februar) održana je najsenzacionalnija i najatraktivnija evropska izložba dinosaurusu u našem glavnom gradu. Replike dinosaurusu u prirodnoj veličini bile su postavljene u zoološkom vrtu Pionirska dolina. Na 3. međunarodnom salonu okusa, FineWine&Good Food Salon, preko 45 izlagača iz osam zemalja, predstavilo je svoje delicije, dobra vina i hranu, koji su proizvedeni potpuno prirodnim putem.

Glavne karakteristike 5. gastro eko-festa Sarajlicious 2012., održanog pod sloganom „Hrana sa sevdahom“, bilo je predstavljanje tradicio-nalnih jela i pića, muzike,

plesova, te nošnje, običaja i rukotvorina iz cijele Bosne i Hercegovine. Više od 60 firmi iz Hrvatske, Srbije, Crne Gore i BiH okupilo se na 10. Tea festu - međunarodnom festivalu čaja i ljekovitog bilja, dok je na 6. Jahorina film festivalu bilo prikazano osamdeset filmova, u cilju promocije naših ekoloških i turističkih vrijednosti.

Prestižne publikacije o Sarajevu

Prema prestižnoj publikaciji City Leaders Sarajevo se po drugi put ocjenjuje se kao grad koji ima velike razvojne mogućnosti za razvoj uslužnog sektora i daljnjeg rasta i poboljšanja turističke reputacije na međunarodnom tržištu. Ugledni magazin National Geographic je u 2012. BiH svrstao među deset najboljih destinacija u svijetu za avanture, pogotovo biciklizam, a u takmičenju koje je organizovala stranica foxnomad.com, Sarajevo je izabrano za najisplativiju turističku destinaciju. Australijski putopisac i fotograf Lance Richardson, koji živi na relaciji Sydney - New York, svrstao je Sarajevo među deset destinacija koje turisti moraju posjetiti u 2013. godini. ■

Projekti iz oblasti komunalnih poslova

Postavljanje video nadzora na vjerskim objektima

U cilju zaštite vjerskih objekata, a na prijedlog Međureligijskog vijeća BiH. Grad Sarajevo je završio, u prošloj godini, započeti projekat instaliranja video nadzora na katedrali „Srce Isusovo“ i pravoslavnoj crkvi „Sveto

Preobraženje“. U saradnji sa MUP-om KS, također je u potpunosti, završen projekat uspostavljanja video nadzora na području četiri gradske općine, s ciljem poduzimanja preventivnih mjera i radnji na sprečavanju činjenja krivičnih djela i najtežih oblika narušavanja javnog reda i mira, te efikasnijeg rada policijskih službenika na rasvjetljavanju istih i korištenja video snimaka u operativnom radu. Projekat je obuhvatao: instaliranje

dva nadzorna centra koja se nalaze u PU Novi Grad i PU Novo Sarajevo; postavljanje dva bežična prenosna sistema, te postavljanje nadzornih kamera na pet lokacija (zgrada općine Novi Grad, Trg ZAVNOBIH-a, ulica Zagrebačka, Trg Heroja i Put mladih muslimana). Za realizaciju projekta uspostavljanja video nadzora četiri gradske općine, uključujući i video nadzor vjerskih objekata, Grad Sarajevo je izdvojio cca 400.000,00 KM.

Otvaranje Aarhus centra

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini, u saradnji sa Gradom Sarajevom, otvorila je krajem maja u okviru Međunarodnog centra za djecu i omladinu u Novom Sarajevu, prvi Aarhus centar u Bosni i Hercegovini. Putem Aarhus centra promovirat će se razumijevanje i primjena Aarhuske konvencije, te saradnja između nadležnih vlasti, civilnog društva, pravosuđa, privatnog sektora, medija i šire javnosti povodom pitanja zaštite okoliša. Cilj je da se putem Aarhus centra osigura kvalitetniji pristup informacijama o okolišu, potaknu javne diskusije, te da se što više građana uključi u donošenje

odluka u ovoj oblasti. Aarhus centar je potom organizirao nekoliko edukativnih seminara, promovirao svoju web stranicu, te Priručnik za praktičnu primjenu Aarhuske konvencije u BiH.

Rekonstrukcija dječijeg igrališta na Alipašinom Polju

U sklopu projekta "Uljepšajmo naš grad" obnovljeno je dječije igralište u ulici Bajrama Zenunija na Alipašinom Polju u A fazi. Projekat je realiziran uz pomoć sugrađana koji su kandidirali mini lokacije

za rekonstruisanje i uljepšavanje u njihovim lokalnim zajednicama. Pored Grada Sarajeva, projekat su podržali Općina Novi Grad, UniCredit Bank i RSG radio.

Akcija čišćenja „Let’s Do It“

Projekat „Let’s Do It – očistimo zemlju za jedan dan“, podržan i od Grada Sarajeva, po prvi put se realizovao u našoj zemlji u sklopu globalne akcije čišćenja cijelog planeta. Nositelji ovog značajnog ekološkog projekta bili su UG „Ruke“ iz Sarajeva i UG „Mozaik prijateljstva“ iz Banja Luke, uz generalnog partnera HT Eronet. Akcija se sprovedla sinhronizovano u jednom danu i sa početkom u isto vrijeme početkom septembra u 97 općina i gradova iz BiH. Odazvalo se 35.000 volontera koji su prikupili više od 40.000 vreća smeća. Akcijom je ostvaren veoma bitan cilj: podigla se Bosna i Hercegovina na noge i ujedinila s jednim zadatkom – čišća

i ljepša BiH! Pored toga, ostvareni su i ostali ciljevi: napravljen upotpunjeni registar ilegalnih deponija na prostoru Bosne i Hercegovine; podignuta ekološka svijest građana ove države, napravljen funkcionalan network nevladinog i vladinog sektora, privrednih subjekata i građanstva, škola, fakulteta, akademske zajednice, medija i drugih subjekata te međunarodnih institucija. Akciji se odazvao i veliki broj ambasadora, kao i vladinih zvaničnika širom BiH, kao i prijatelji projekta iz sektora privatnih firmi te predstavnice globalne akcije „Let’s Do It World“ Piret Mikkelsaar i Tiina Urm.

Uređenje i održavanje vodotoka

Kao i prethodnih godina, Grad Sarajevo je nastavio u partnerstvu sa Općinom Centar radove na regulaciji korita i sanaciji mosta preko Koševskog potoka. Nastavljene su i aktivnosti na čišćenju i sanaciji korita rijeke Miljacke uz sufinansiranje Minista-

rstva privrede KS. U sklopu ovog projekta izvršena je sanacija obalnih zidova na potezu Bentbaša – Skenderija, odnosno sanacija i osiguranje dna i kosina korita na potezu Otoka – RTV.

Podrška izgradnji objekta za smještaj životinja

Budući da nisu realizovane planirane aktivnosti, niti počela izgradnja azila za životinje na planiranoj lokaciji Kampusu u Rakovici, Ministarstvo privrede KS je, kao nosilac daljnjih aktivnosti na rješavanju problema sa psima lualicama, pripremlilo Sporazum o sufinansiranju iznajmljivanja objekta skloništa za napuštene i izgubljene životinje u Prači. Sporazum su potpisala kantonalna resorna ministarstva, Grad, gradske i vangradske općine.

Azil je počeo sa radom početkom 2012. godine, a sve potpisnice Sporazuma su se obavezale da u svojim budžetima planiraju sredstva za iznajmljivanje, ali i rad i održavanje azila.

Fond KS za zaštitu i održavanje grobalja šehida i poginulih boraca

Grad Sarajevo je, kao i proteklih godina, finansijski podržao aktivnosti Fonda Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen-obilježja žrtava genocida. Predmet Ugovora za 2012. godinu, čija je vrijednost 40.000 KM, je sufinansiranje izrade i postavljanja nišana i nadgrobnih spomenika šehidima i poginulim borcima Armije BiH, te rekonstrukcija i sanacija spomen-obilježja NOR-a 1941.-1945.

10. godišnjica sadnje japanskih trešanja

Prošlo je deset godina od kako japanske trešnje uljepšavaju lice grada Sarajeva, te predstavljaju simbol mira i snagu umjetnosti i stvaranja nasuprot razaranja i uništenja. Povodom ovog jubileja, grado-

načelnik prof. dr. Alija Behmen i Toshiko Itto, predsjednica organizacije IPIL-IPIL no KAI iz Tokija posadili su dvije japanske trešnje u Parku prijateljstva u naselju Koševo. Tom prilikom, gošće iz Japana, u prisustvu ambasadora Japana i njegove supruge, pokazali su učenicima, origami, karakterističnu japansku tehniku oblikovanja papira i izradu lutkica koje su okačili na stabla trešnje. ■

Projekti iz oblasti obrazovanja, kulture i sporta

Stipendiranje djece i omladine

Stipendiranje 223 djeteta iz porodica boraca ratnih i civilnih žrtava rata, kao i djece iz višečlanih porodica učenika osnovnih i srednjih škola, Grad Sarajevo je u školskoj 2011./2012. godini realizovao putem

Fonda "Ikra" finansijskom podrškom od 200.000 KM, a sve u cilju poboljšanja životnih i porodičnih uvjeta i postizanja boljih rezultata u učenju. Već niz godina Grad Sarajevo putem Udruženja "Obrazovanje gradi BiH" stipendira djecu bez jednog ili oba roditelja, te je tu praksu nastavio i u 2012. godini, izdvojivši 80.000 KM, čime su se obezbijedile stipendije za 59 studenata i 21 srednjoškolca.

Stipendiranje šestmilijarditog stanovnika planete Zemlje

Grad Sarajevo već 13 godina kontinuirano stipendira Adnana Mevića iz Visokog koji je šestmilijarditi stanovnik planete Zemlje. Predstavnici Grada svake godine na njegov rođendan, 12. oktobra, posjete Adnana i obrađuju ga prigodnim poklonima, te redovnom stipendijom Grada Sarajeva, koji je jedini ostao dosljedan obećanja da će finansijski pomagati porodici Mević i tako omogućiti Adnanu sretno odrastanje i školovanje.

Proljetni dani odgoja i etičkih vrijednosti

Pod pokroviteljstvom Grada Sarajeva i gradonačelnika prof. dr. Alije Behmena, a u organizaciji NVO "Djeca stubovi svijeta", održana je već tradicionalna manifestacija "Proljetni dani odgoja i etičkih vrijednosti". U sklopu ovog projekta, kojeg doživljavamo kao jedan u nizu projekata iz oblasti neformalnog obrazovanja, održane su tribine: "Ja, učenik, ambasador BiH, u BiH i van njenih granica", "Etika i poslovanje" i

“Čvrsto stojim na nogama jer sam poroci-
ma znao/la reći ne“.

Oni su najbolji 2012

Završni dio manifestacije “Oni su najbolji”, koja je od interesa za Grad Sarajevo, održao se u decembru. Na ovoj već tradicionalnoj manifestaciji takmiče se mladi tehničari osnovnih i srednjih škola u oblasti razvoja tehničke kulture i naučno-tehničkog stvaralaštva mladih.

Projekat studenata Arhitekture o saobraćaju

Pod počasnim pokroviteljstvom Grada Sarajeva, a u organizaciji kompanije Simens d.o.o., održano je takmičenje „Create the Future“, na kojem su studenti treće godine sarajevskog Arhitektonskog fakulteta: Haris Ovčina, Monika Malbašić, Ivan Ivanović i Ena Kukić, sa mentorom-asistenticom Senkom Ibrišimbegović pobijedili sa projektom o rješavanju problema saobraćaja u našem gradu. Cilj ovog takmičenja, koje se kod nas po prvi

put organizira, jeste da mladi ljudi sa sarajevskog Univerziteta pokažu svoje viđenje Sarajeva kao grada budućnosti, u smislu rješavanja infrastrukture, saobraćaja, snabdijevanja energijom i dr.

Posjete FIN-a i Muzičkoj akademiji

Podrška Grada Sarajeva nije izostala kad je riječ o Fakultetu islamskih nauka i Muzičkoj akademiji, koje je gradonačelnik prof. dr. Alija Behmen sa saradnicima posjetio tokom 2012. godine. Fakultet

islamskih nauka u Sarajevu je najstarija i najprestižnija institucija visokoškolskog islamskog obrazovanja u jugoistočnoj Evropi, koja je od 2004. postala pridruženi član Univerziteta u Sarajevu. Gradonačelnik prof. dr. Behmen je čestitao profesorima i studentima Muzičke akademije na dosadašnjim izvanrednim rezultatima, te na organizaciji 2. najprestižnijeg festivala kamernе muzike u našem regionu, 5. festivala „Majske muzičke svečanosti“ i 18. festivala „Sarajevske večeri muzike“, čije je održavanje značajno za promociju grada i Muzičke akademije na mjesto koje im pripada na kulturnoj mapi Evrope.

Katalog o programima neformalnog obrazovanja mladih

S ciljem strateškog pozicioniranja neformalnog obrazovanja u Gradu i Kantonu Sarajevo, promoviran je Katalog o programima neformalnog obrazovanja mladih na području grada Sarajeva. Katalog je implementirao Institut za razvoj mladih KULT u sklopu projekta “Grad Sarajevo te obrazuje!”, koji zajedno realiziraju Grad Sarajevo i UNDP kroz projekat „Jačanje

lokalne demokratije II – LOD II“, koji finansira Evropska unija iz sredstava Instrumenta za predpristupnu pomoć (IPA) u iznosu od 1,5 miliona eura. Katalog bi trebao potaknuti mlade ljude da se usavršavaju i svoje slobodno vrijeme upotpune stječući nova znanja i vještine, kako bi postali aktivni i uspješni građani i građanke u zajednici u kojoj žive.

Katalog sadržava online bazu podataka (www.gradsarajevo.mladi.org) koja na jednom mjestu nudi pregled 102 organizacije civilnog društva u Sarajevu (koliko ih se do sada javilo) o neformalnom obrazovanju. Pretraživanje baze je moguće po oblastima, vrsti treninga, po organizacijama, dobnoj grupi, te prema tome da li se edukacija plaća ili je besplatna.

Podrška Centru “Vladimir Nazor”

Podrška projektima Centra za vaspitanje, obrazovanje, radno osposobljavanje i zapošljavanje mentalno retardirane djece oboljele od autizma i cerebralne paralize “Vladimir Nazor” u 2012. godini ostvaruje se kroz projekat “Inkluzije i resocijalizacije sa učenicima Centra”, a prema usvojenom modelu “Christine Witcutt” koji je Grad Sarajevo finansirao sa 15.000 KM. Grad je i proteklih godina na različite načine pomagao rad Centra, a svake godine njegove štíćenike obrađuje novogodišnjim paketićima.

Podrška Dječijem domu “Bjelave”

Već osmu godinu zaredom sredstvima Grada Sarajeva omogućeno je ljetovanje štíćenika i njihovih vaspitača ove socijalno-vaspitne ustanove. Boravak van objekta Doma posebno u ambijentu

kakav može pružiti more, za djecu je više od odmora, više od zadovoljstva, to je sve skupa i događaj za nezaborav.

Akademija nauka i umjetnosti BiH

Grad Sarajevo je iz Budžeta za 2012. godinu izdvojio 50.000 KM kao podršku ANU BiH, te tako nastavio u kontinuitetu finansijski podržavati funkcionisanje ove najviše naučne i umjetničke institucije na ovim prostorima. Grad Sarajevo time želi omogućiti naučna istraživanja i izdavanja publikacija i stručnih časopisa.

Biblioteka za slijepa i slabovidna lica u BiH

I u 2012. godini, u kojoj je Biblioteka za slijepa i slabovidna lica u BiH proslavila svoj 40. rođendan, Grad Sarajevo je finansijski podržao unapređenje bibliotečkog fonda ove javne ustanove. Biblioteka je jedinstvena institucija ove vrste u BiH koja slijepim i slabovidnim licima, njima dostupnim tehnikama, obezbjeđuje i pozajmljuje knjige i časopise neophodne u svakodnevnom životu, stručnom usavršavanju, profesionalnom radu i društvenom angažmanu.

Otkup knjiga

Za namjenu otkupa knjiga i audiovizuelnih nosača od interesa za Grad, u 2012. godini izdvojeno je 30.000 KM i, na taj način, omogućen otkup značajnog broja naslova sarajevskih autora. Ovaj projekat ujedno je i podrška Grada Sarajeva očuvanju bh. književne baštine,

razvijanju ljubavi prema pisanoj riječi i njegovanju kulture čitanja.

“Media Centar” fondacija za razvoj medija i civilnog društva

U svrhu štampanja jednog od najznačajnijeg regionalnog časopisa za kulturu i književnost „Sarajevske sveske“ u Budžetu za 2012. godinu Grad Sarajevo je izdvojio 9.800 KM. Inače, Media centar je osnovan kao edukativno-istraživačka institucija za pružanje podrške razvoju nezavisnog i profesionalnog novinarstva u BiH. Vremenom, aktivnosti Media centra šire se i na TV produkciju, trening i konsalting iz oblasti odnosa s javnošću, izdavaštvo, istraživanja u oblasti medija, te organizovanje različitih kulturnih događaja.

SABNOR BiH

Grad je sa 20.000 KM podržao Savez antifašista boraca narodnooslobodilačkog rata u Bosni i Hercegovini. Sredstva su predviđena za štampanje lista “Glas antifašista”.

Zahvalnice za oratorij “Srebrenički inferno”

Prof. dr. Džemaludin Latić i kompozitor i dirigent Đelo Jusić primili su Zahvalnice Grada Sarajeva za oratorij “Srebrenički inferno”, nastao u znak sjećanja na žrtve genocida počinjenog nad 8.372 Bošnjaka, u Srebrenici 11. jula 1995. godine. Pjesnik, novinar, prevodilac i profesor Džemaludin Latić napisao je poemu “Srebrenički inferno” potaknut srebreničkom tragedijom,

da bi maestro Đelo Jusić napisao potresnu muziku. Oratorij „Srebrenički inferno“ izveden je prvi put 20. septembra 2003. godine prilikom otvaranja Memorijalnog centra Srebrenica-Potočari spomen-obilježje i mezarje. Oratorij se od tada izvodi svake godine na Dan genocida nad srebreničkim Bošnjacima i u vrijeme ukopa posmrtnih ostataka identifikovanih srebreničkih žrtava.

Projekat ARS AEVI

U godini kada obilježavamo 20. godina postojanja Projekta Ars Aevi, Lorand Hegyi, direktor Muzeja savremene umjetnosti Saint Etienne, Enver Hadžiomeršpahić, generalni direktor Ars Aevija i gradonačelnik prof. dr. Alija Behmen potpisali su Protokol kojim se potvrđuje partnerska saradnja Muzeja savremene umjetnosti Saint Etiennea u Francuskoj i Muzeja savremene umjetnosti Ars Aevi Sarajevo. Ovaj dokument se odnosi na organizaciju izložbe kolekcije Ars Aevi u Muzeju savremene umjetnosti u Saint Etienneu u januaru 2014. godine. Jedan od najznačajnijih evropskih kustosa i historičara umjetnosti, Lorand Hegyi tom prilikom je kazao da u Sarajevu imamo veoma značajnu kolekciju kojoj je što prije potreban dom. Kolekcija Ars Aevi za njega je najvažniji projekat koji je vidio u Evropi, i sa profesionalne i umjetničke

strane. Loranda Hegyia nazivaju rodonačelnikom Kolekcije Ars Aevi, s obzirom da je 1998. godine kao direktor Muzeja savremene umjetnosti u Beču organizovao reprezentativnu izložbu i formirao nukleus Beč za Kolekciju Ars Aevi koju čine 46 umjetnika, od Latinske Amerike do Koreje.

Inače, Grad Sarajevo je jedan od najstabilnijih partnera Projekta Ars Aevi, finansirajući u kontinuitetu redovne i programske aktivnosti, te režijske troškove Art Depoa Ars Aevi.

Koncert Bečke filharmonije u Vijećnici 2014.

Prilikom prijema Joergena Francka, direktora Evropske emitterske unije (EBU), prof. dr. Clemensa Hellsberga, predsjednika Bečke filharmonije, Ferdinanda von Strantza, direktora zvanične event agencije Bečke filharmonije i Dejana Kukrića, direktora Odjela za zabavni i muzički program Javnog. dr. Alija Behmen izrazio je spremnost Grada Sarajeva da podrži održavanje koncerta Bečke filharmonije u Vijećnici 2014. godine kada obilježavamo 100 godina od početka Prvog svjetskog rata i 30 godina od 14. zimskih olimpijskih igara i Međunarodnog festivala Sarajevo “Sarajevska zima. Na repertoaru bi bila djela Štrausa, Hajdna, Bramsa i francuskog kompozitora Ravela, a očekuju se i učešće hora sarajevskog Narodnog pozorišta. Namjera je da 28. juna 2014. godine televizijski prijenos predstavlja medijsko rođenje Vijećnice iz Sarajeva za više miliona evropskih gledatelja što, također, predstavlja značajnu promociju grada Sarajeva i države Bosne i Hercegovine. Javni emitterski servis BiH uveliko saraduje sa Evropskom emitterskom unijom (EBU) na ovom projektu, a francuska TF i

njemačka ZDF državna televizija izrazile su želju da se uključe u produkciju ovog događaja.

Sarajevo Chamber Music Festival

Nakon što je otvorio 2. festival kamerne muzike - Sarajevo Chamber Music Festival, gradonačelnik prof. dr. Alija Behmen uručio je Zahvalnice Grada Sarajeva Manhattan String Quartetu kao znak zahvalnosti za saradnju i napore koje su članovi ovog ansambla poduzeli s ciljem promovisanja Sarajeva kao mjesta susreta vrhunskih muzičara svijeta, ali i podizanja standarda kamenog muziciranja u glavnom gradu BiH. Festival je bio u znaku djela Schuberta i Dvoraka, a pored slavnog Manhattan String Quarteta, nastupili su i drugi uvaženi umjetnici iz Austrije, Slovenije, Južne Koreje i Sjedinjenih Američkih Država. Uz Festival se veže i Sarajevo Chamber Music Institute, koji je tokom trajanja koncertnog programa, organizirao niz majstorskih radionica za naše i strane studente. Finansijska sredstva za organizaciju ovog festivala, obezbijedili su članovi Manhattan String Quarteta svojim

donatorskim koncertima, koje organizuju pod firmom Sarajevo Chamber Music Festival po čitavoj Americi.

Kulturne manifestacije od posebnog interesa za Grad

Grad Sarajevo je primjenom Odluke o utvrđivanju i sufinansiranju kulturnih manifestacija od posebnog interesa za Grad sufinansirao 11 međunarodnih kulturnih manifestacija koje značajno doprinose evropskoj i svjetskoj promociji imidža našeg grada: Sarajevo Film Festival, Internacionalni teatarski festival MESS, Internacionalni festival Sarajevska zima, Internacionalni Music Festival JAZZ, Teatar Fest, Međunarodnu književnu manifestaciju Sarajevski dani poezije, Međunarodni poetski susreti, Kid's Festival, Bašćaršijske noći, Međunarodni festival folklor, Internacionalni muzički festival Bosna, Izložbu Collegium Artisticum i Balet Fest

Sarajevo. Bez obzira na značajno umanjena budžetska sredstva, Grad je uspio isfinansirati sve manifestacije sa planiranim iznosom od 610.000 KM.

Sarajevo Film Festival

U godini punoljetstva ova najveća regionalna filmska smotra počela je sa bh. filmom „Djeca“ redateljice i scenaristice Aide Begić, a zatvorena crnom komedijom „Anđeoski dio“ Kena Loacha. Festival je u svom 18. izdanju zaljubljenicima sedme umjetnosti ponudio 210 igranih, kratkih i dokumentarnih filmova iz 57 zemalja u okviru nekoliko festivalskih programa. „Svi iz naše porodice“ rumunskog redatelja Radu Judeja, proglašen je najboljim filmom, Marija Pikić („Djeca“ - BiH) proglašena je najboljom glumicom, a Uliks Fehmiu („Ustanička ulica“ - Srbija) najboljim glumcem. Dobitnik počasnog

“Srca Sarajeva” ove godine je proslavljeni hrvatski producent Branko Lustig. Kontinuiranim oblikovanjem kvalitetnih programa Festivala, interesom javnosti i uspjehom na domaćem i međunarodnom planu, SFF je postao nezaobilazna činjenica na mapi svjetskih festivala.

Internacionalni teatarski festival MESS

U 2012. godini, u trajanju od 28. septembra do 07. oktobra, na 52. internacionalnom teatarskom festivalu, predstavila se 31 teatarska predstava iz 20 zemalja svijeta sa ukupno 41 izvođenjem, i jednim koncertom. Pored Sarajeva, program se izvodio i u Visokom, Zenici i Goraždu. 52. izdanje Festivala bilo je posvećeno slobodi različitosti, slobodi propitivanja društvene stvarnosti, slobodi umjetničkog izraza i identiteta i slobodi kritičkog mišljenja. Od 2008. godine pristupilo se novom profiliranju konceptualnog karaktera Festivala. U tom smislu Festival selektira predstave na temelju četiri programa: “World Mess”, “Mitell Europe MESS”, “Future MESS” i “Dječiji MESS”, da bi ove godine uveo i novi – Balkan (Con)Text, koji promovira savremene tekstove balkanskih autora.

Internacionalni festival “Sarajevska zima”

Festival „Sarajevska zima 2012.“ već 28 godina otvara kapije grada Sarajeva za umjetnike, publiku i medije u potrazi za suštinom uloge umjetnika u savremenom svijetu. Festival pod motom „2012“ i učešće umjetnika iz 47 zemalja, održao se u znaku velikih svjetskih jubileja i godišnjica Charlesa Dickensa, Claudea Debussyja, Gustava Klimta, Rolling Stonesa, Michelangela Antonionija, Elizabeth Taylor, a počasni gost Festivala bila je Danska, predsjedavajuća Evropskom unijom. Festival je posebno proslavio 60.-godišnjicu Evropske asocijacije festivala kroz različite projekte pod temom „Festival i svijet“, te 200.-to izvođenje predstave “Aj Carmela”. Desile su se i vrhunske premijere bh. i evropskih pozorišta, a bila je upriličena i sedmica savremenog danskog, japanskog i filmova zemalja: Češke, Poljske, Slovačke i Mađarske, te nove svjetske produkcije dokumentarnog filma i videa. Sarajevska zima 2012. predstavila je i ostvarenja mladih umjetnika-učesnika XV Bijenala mladih umjetnika Evrope i Mediterana u Solunu i Rimu i promo-

visala Prvi svjetski susret mladih umjetnika u Nottinghamu 2012. godine na kojem su učestvovali i umjetnici iz BiH.

Jazz Fest Sarajevo

Članovi turskog ansambla Taksim Trio su u Bosanskom kulturnom centru otvorili 16. Jazz Fest Sarajevo, uz učešće vrhunskih evropskih i svjetskih jazz muzičara. Festival se realizovao, također, i kroz muzičke radionice za studente muzičkih akademija i mlade muzičare, te kroz radionice za djecu predškolskog uzrasta sa ciljem da se najmlađa populacija upozna sa instrumentima i ovom vrstom muzike kroz igru i druženje. Jazz Fest Sarajevo se održava svake godine od 1997. i prerastao je u jedan od najprestižnijih jazz festivala u Evropi. Do sada su na festivalu u Sarajevu nastupila mnoga poznata imena kao što je Joe Zawinul, Dave Holland, Jack De Johnette, Charlie Haden, John Scofield, Anouar Brahem, Dhafer Youssef, Richard Bona, Bojan Z, Nils Petter Molvaer, Reggie Workman i Vienna Art Orchestra.

Internacionalni muzički festival “Bosna”

Ovaj festival se u kontinuitetu po osmi put održava u Sarajevu, uz potporu međunarodne organizacije Bosnia International Music Festival iz Las Vegasa, USA. Održan u Domu oružanih snaga BiH, u periodu od 15. do 27. juna, pred početak svakog koncerta bio je prikazan kratki dokumentarni film o hronologiji festivala, kao i specifična virtualna izložba. Pored učešća na koncertima, studenti sarajevske Muzičke

akademije imali su priliku surađivati sa inostranim muzičarima u okviru radionice – master classes.

Sarajevski dani poezije

U sklopu 51. sarajevskih dana poezije, održanih u drugoj polovi mjeseca maja, realizovano je 20 različitih programa uz učešće 73 pjesnika i pjesnikinje iz 12 zemalja regije, Evrope i svijeta. U 2012. godini dobitnik nagrade Bosanski stećak je pjesnik, prevodilac i dugogodišnji televizijski urednik Ibrahim Hadžić iz Crne Gore. Inače, "Sarajevski dani poezije" svo vrijeme svog trajanja nisu samo sarajevski, kako stoji u njihovom tradicionalnom nazivu, nego su u svome duhu, programskoj opredjeljenosti i kulturno-promotivnim i humanističkim ambicijama, i sarajevska, i bosanskohercegovačka, i evropska, i svjetska književna smotra.

Balet Fest Sarajevo

Grad Sarajevo je po treći put podržao Balet Fest i vrijedne ljude Balet Festa, koji su svoje znanje i umijeće, vrijeme i novac uložili u njegov postanak, opstanak i napredak. Balet Fest Sarajevo 2012. je od 20. do 27. septembra pred sarajevsku publiku doveo baletne ansamble iz Turske, Makedonije, Srbije, Brazila, Ukrajine i BiH, oživljavajući time kulturnu scenu kvalitetnim baletnim predstavama na sceni Narodnog pozorišta.

Međunarodni festival folklor

Jubilarni 15. međunarodni festival folklor „Sarajevo 2012. godine“ održan je od 16. do 21. jula. Ceremonija svečanog otvaranja organizovana je u okviru „Bašarši-

jskih noći“ na Trgu djece Sarajeva, a prije samog nastupa oko 300 učesnika festivala je u defileu prošlo ulicama našeg grada. Građani i posjetioci Sarajeva su mogli uživati u igrama i nošnjama ansambala iz Mađarske, Sjevernog Kipra, Italije, Turske, Albanije i BiH.

Izložba "Collegium Artisticum"

U povodu 6. aprila, Dana grada Sarajeva, tradicionalno se održava izložba „Collegium Artisticum“, u organizaciji tri udruženja: Udruženja likovnih umjetnika BiH, Udruženja primijenjenih umjetnika BiH i Asocijacije arhitekata BiH. Preko 200 umjetnika iz cijele Bosne i Hercegovine izlagalo je svoja najvrednija ostvarenja nastala u 2011. godini i tom prilikom dodijeljene su nagrade najboljima u svim likovnim disciplinama. Inače, ova izložba je nastala na temeljima i tradiciji grupe Collegium Artisticum koju je formiralo nekoliko mladih intelektualaca na čelu sa Oskarom Danonom, davne 1939. godine. Nastankom istoimene galerije 1975. godine, počinje se organizovati izložba.

Kid's Festival

Pod motom „Mladi u akciji” održan je u junu najveći događaj za djecu i mlade u jugoistočnoj Evropi - 9. Kid's festival. Ceremonija otvaranja upriličena je šarenom i razigranom paradom klovnova, internacionalnih umjetnika, mađioničara, plesača i muzičara, kroz cijeli grad do olimpijske dvorane „Juan Antonio Samarach”, gdje su bili održani svi programi Kid's Festivala. Kid's Fest svake godine ugosti oko 40.000 naših najmlađih stanovnika iz cijele BiH. Tokom festivala održane su brojne radionice, izložbe, i prikazani animirani filmovi. Kraj 9. Kid's Festivala obilježio je efekatan nastup specijalnih snaga policije.

Premijera filma “U zemlji krvi i meda”

Pod pokroviteljstvom Grada Sarajeva održana je premijera filma “U zemlji krvi i meda” pred sarajevskom publikom u olimpijskoj dvorani „Juan Antonio Samarach”. Nakon premijere gradona-

čelnik prof. dr. Alija Behmen sa zamjenicima Miroslavom Živanovićem i Igorom Kamočajijem sastao se sa Angelinom Jolie i njenim suprugom Bradom Pittom. U ugodnoj atmosferi, punoj emocija i međusobnog poštovanja, gradonačelnik prof. dr. Behmen je slavnom holivudskom paru poželio dobrodošlicu u Sarajevo, te pohvalio scenarijski i rediteljski prvijenac Angeline Jolie “U zemlji krvi i meda”.

Projekat “Sarajevo-Innsbruck /Twin Film Cities”

Namjera projekta je da se povodom dugogodišnjeg partnerstva pobratimskih gradova Sarajeva i austrijskog Innsbrucka uspostavi i kooperacija između filmskih festivala dvaju gradova i time doprinese razvoju i promovisanju njihove kulture i filmske umjetnosti. Tako su u predprogramu ovogodišnjeg 18. SFF-a bile prikazane austrijske filmske produkcije, aktivirana razmjena mladih umjetnika iz obje zemlje i proizvedene radio-emisije koje su bile emitovane u Innsbrucku. Projekat se realizirao u saradnji sa mnogobrojnim partnerskim institucijama: Art Kino Kriterion, Grad Innsbruck, Grad Sarajevo, Goethe Institut Sarajevo i Austrijska ambasade u Sarajevu.

Rock bend “Maximum Power”

Nakon uspješnog nastupa u muzičkom šou “Rat bendova” na TV OBN, mladi sarajevski rock bend „Maximum Power”, koji čine Tarik Mulaomerović, Dino Mangafić, Haris Rudalija, Adnan Brđanin i Adi Avdić, postaje sve popularniji. Ovaj bend, kojeg su mediji i javnost nazvali

“Sarajevski Beatlesi” i “Bosansko čudo”, u 2012. uspjeli su se od 252 benda, plasirati u finale EU Rock Marathona među prvih osam. Grad Sarajevo od početka podržava bend „Maximum Power”, jer se radi prvenstveno o talentovanim mladim muzičarima i odličnim učenicima, koji mogu poslužiti za primjer i biti uzor za jedno normalno i zdravo odrastanje. Ovaj put podrška Grada se ogledala u nabavci muzičkih instrumenata.

Saradnja umjetnika Sarajeva i Graza

U povodu izložbe „Budi realan, traži nemoguće”, austrijski umjetnik ILA je u Sarajevu u mjesecu aprilu, postavio svoj rad „Earth Plug”. On je za ovu priliku napravio par tzv. „utičnica”, od kojih svaka sadrži Möbius trake kao simbol beskonačnosti. Svoj rad je ugradio u jednu ploču kamene ograde kod mosta Čobanija. Druga „utičnica” je postavljena u Grazu, simbolizirajući tako vezu između Graza i Sarajeva. Otvorenje izložbe koja je nastala kao kreativna inicijativa umjetnika i umjetnica Sarajeva i austrijskog Graza održala se na šest

lokacija u našem gradu. Više od 20 umjetnika i umjetnica je predstavilo svoje radove, koji se tematski odnose na pitanja identiteta i života. Izložba „Budi realan, traži nemoguće“ je bila postavljena početkom godine u Grazu.

Izložbe

Gradonačelnik prof. dr. Alija Behmen i njegovi zamjenici Miroslav Živanović i Igor Kamočaji imali su čast da otvore nekoliko značajnih izložbi u 2012. godini:

“Čilim sjećanja na žrtve genocida u Srebrenici” koja predstavlja dostojanstveni otpor zaboravu; izložbu „Svjetska novinska fotografija“, koju čini 160 najboljih svjetskih novinskih fotografija, snimljenih u protekloj godini. Dio ove postavke bio je i Damir Šagolj, dugogodišnji Rojterov fotoreporter, koji je pobjednik u kategoriji Svakodnevni život za fotografiju zgrade u Pjongjangu, na kojoj

je postavljen portret preminulog utemeljitelja sjevernokorejske komunističke dinastije; potom izložbu “Palestina u bosanskom kistu”, povodom obilježavanja 64. godišnjice Nakbe, dana katastrofe, koji je postao temelj palestinske historije, ali i kulture; te izložbe „Željeli smo mir“ umjetničkog fotografa Milomira Kovačevića, koji prvi put javnosti izlaže fotografije nastale prije 20 godina – u aprilu 1992. godine.

Promocije knjiga

Tokom 2012. godine odražana je promocija drugog izdanja „Rječnika sarajevskog žargona“, autora Narcisa Saračevića. Rječnik sarajevskog žargona, žargonskih tvorenica i frazeologizama, argotizama i varijanti šatrovačkog govora rezultat je desetogodišnjeg rada autora i predstavlja jedino teorijsko i leksikografsko djelo u cijelosti posvećeno žargonu Sarajeva i Bosne i Hercegovine.

Također je održana i promocija knjige „Imenik/adresar Čeha u Sarajevu 1910. godine“, koju je priredio književnik Valerijan Žujo, uz podršku Grada Sarajeva i Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH. Treće izdanje ove knjige svjedoči o brojnoj i dobro organiziranoj češkoj zajednici 1910. godine, čiji su članovi znatno doprinijeli razvoju i afirmaciji Sarajeva i BiH u svim oblastima društvenog života.

Sportske manifestacije povodom Dana grada

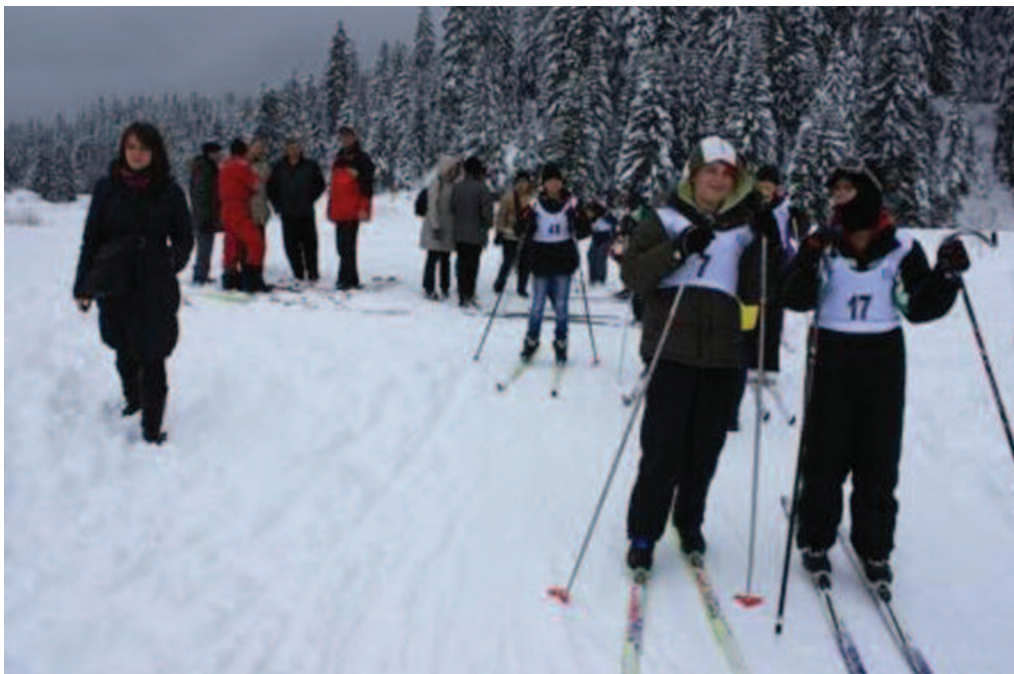
U sklopu obilježavanja Dana grada Sarajeva, održane su brojne sportske manifestacije: 4. međunarodni kuglaški turnir za slijepe i slabovidne osobe, uz učešće 90 kuglaša; IV međunarodni turnir u hrvanju grčko-rimskim stilom za dječake i kadete; EVROPA JUDO KUP za seniore i seniorke; 10. jubilarni Šestoaprilski turnir u streljaštvu invalidnih lica u gađanju iz vazdušne puške; Prva međunarodna revija sporta u Petoj gimnaziji, gdje su se gimnazijalci iz Sarajeva, Beograda, Skoplja i Plava takmičili u košarci, odbojci i nogometu; međunarodni rukometni turnir „Sarajevo 2012“; ekipno prvenstvo Grada osnovnih škola u šahu, uz učešće 30 ekipa sa 130 učesnika iz osnovnih škola sa područja četiri gradske općine; 5. međunarodni Šestoaprilski turnir Grada Sarajeva za djevojčice i dječake do 17 godina u košarci; međunarodno

takmičenje u gađanju vazdušnom puškom i pištoljem i 11. međunarodni plivački miting „Sarajevu s ljubavlju“.

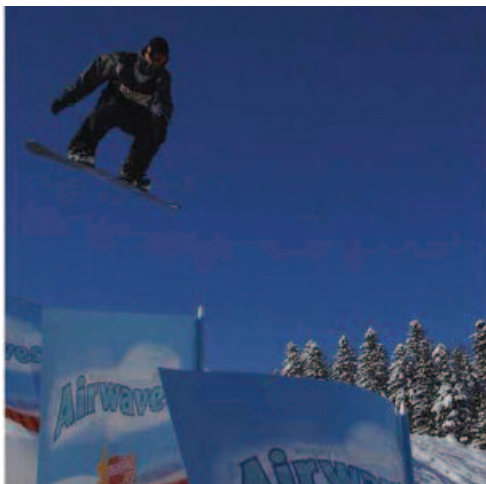
Ledena ploha „Zetra“

U mjesecu novembru 2012. godine otvorena je sezona klizanja. Ledena ploha u Zetri je i ove godine instalirana ispod montažne hale-balona na pisti za brzo klizanje olimpijskog kompleksa Zetra, čime su stečeni uslovi za produžavanje sezone klizanja do marta naredne godine. Grad Sarajevo je tokom ove sezone klizanja izdvojio iz Budžeta 100.000 KM za postavljanje, održavanje i korištenje ledene plohe. Također je obezbijedio besplatan termin u oba dane vikenda, od 14.00 do 15.00 sati.

Manifestacija „Svi na snijeg“

U organizaciji Grada Sarajeva i Ski kluba „Širokača“ održana je tradicionalna sportska manifestacija „Svi na snijeg“, na Velikom polju na Igmanu. Ovaj put, mani-

Snowboard FIS Kup Sarajevo

Na centralnoj stazi Ski Centra Bjelašnica održano je FIS takmičenje „Snowboard Kup Sarajevo“ u organizaciji UG Snowboard Klub „Free Style“. Snowboard ekipe iz Crne Gore, Hrvatske, Srbije, Slovenije, Mađarske i Austrije redovni su učesnici takmičenja u ovoj zimskoj disciplini.

Sportska gimnazijada

Ovogodišnja sportska manifestacija održana je u oktobru i okupila je učenike devet sarajevskih i Gimnazije iz Goražda, sa ukupno 650 takmičara. Cilj ove manifestacije je javna smotra odgojno-obrazovnog rada u školskom sportu, širenje humanih ideja putem sporta, prevencija

festacija je organizovana u okviru Memorijala Fikret Jažić - doajena i osnivača nordijskog trčanja u BiH. Cilj ove manifestacije je motiviranje što većeg broja građana da se bave zimskim sportovima, da masovno izađu na okolne planine i da se promovira ideja olimpijskog Sarajeva. Pored neizbježnog vojničkog graha, organizator je za učesnike pripremio i tople napitke.

narkomanije te upoznavanje i druženje gimnazijalaca. Takmičenje u muškoj i ženskoj konkurenciji odvijalo se u tri discipline – odbojci, košarci i stonom tenisu. Na kraju natjecanja najuspješnijim ekipama uručene su diplome, pehari i medalje.

Memorijalni košarkaški turniri “M.Delibašić” i “D.Popović”

Grad Sarajevo kao supokrovitelj memorijalnih turnira čuva uspomenu na dvojicu legendi ovog grada, na dva istinska prijatelja i drugara koji su slavu grada pronijeli, svaki na svoj način i van granica naše zemlje. Memorijalni turniri imaju svoje prestižno mjesto u košarkaškom evropskom kalendaru i pojaviti se na njemu je čast i za najkvalitetnije košarkaške klubove regije i šire.

“Enjoy Sarajevo” biciklom do Trebevića

Uz podršku Grada Sarajeva, a u organizaciji Udruženja brdskih biciklista (MTBA), u maju ove godine održala se po drugi put zaredom sportsko-turistička

manifestacija "Enjoy Sarajevo". Biciklisti podijeljeni u dvije grupe startali su iz Vilsonovog šetališta. Kondiciono naprednija grupa se uspjela na vrh Trebevića, dok je za grupu nešto manje spremnih biciklista planiran uspon do PD Dobre Vode. Inače, Udruženje brdskih biciklista (MTBA) je prošle godine povodom Dana Grada Sarajeva, uspješno organiziralo po prvi put ovu manifestaciju, gdje je kroz dva dana ukupno preko 300 biciklista posjetilo park šumu Trebević i park prirode Skakavac.

Praznični turniri u malom nogometu

Grad Sarajevo je u protekle četiri godine podržao Bajramski, Božićni i Novogodišnji turnir u malom nogometu, čiji su organizatori MNFK „Vrbanjuša“, „Sašk-Napredak“ i FK „Vratnik“. Novogodišnji turnir se već dvadeset godina organizuje u znak sjećanja na velikog čovjeka, sportistu i humanitarca – Asima Ferhatovića Haseta.

Memorijalni turnir u stonom tenisu "Kemo Fazlić"

U organizaciji stonoteniskog kluba „Željezničar“ u Sarajevu je u aprilu održan je 17. međunarodni memorijalni stonoteniski turnir "Kemo Fazlić". Na turniru, koji se igra u znak sjećanja na istaknutog stonotenisera koji je kao borac Armije BiH poginuo u odbrani Sarajeva 1992. godine, nastupilo je 105 takmičara iz BiH i regiona. Najstariji igrač na prvenstvu bio je 89-godišnji Munever Delić. U kategoriji igrača od 40 do 50 godina pobijedio je Mustafa Ferhatović iz Sarajeva, dok je Rumun Liviu Petrescu bio najbolji u konkurenciji igrača do 60 godina. Prvo

mjesto u konkurenciji od 60 do 70 godina osvojio je Miro Jakeša iz Rijeke, a preko 70 godina Esad Ahmetović iz Sarajeva. Pobjedu u konkurenciji veteranki osvojila je Idrija Redžepović iz Sarajeva. Na turniru je nastupilo i po 12 kadeta i kade-tkinja, a najuspješniji su bili Iqbal Šeta (Vogošća) i Ivona Knezović (Mostar). Najuspješnijim takmičarima dodijeljene su novčane nagrade.

Turnir u dizanju tegova "Andrija Maleč"

Klub dizača tegova „Željezničar“, uz podršku Grada Sarajeva, i ove godine organizovao je Međunarodni turnir u dizanju tegova "Andrija Maleč", na kojem se učestvovala 3 takmičarke i 12 takmičara iz Njemačke, Srbije i Bosne i Hercegovine. Pobjednica u ženskoj konkurenciji je Silvana Vukas (Srbija), dok su drugo i treće mjesto osvojili Almira Lizde (BiH) i Ljubica Nevjestić (BiH). U

muškoj konkurenciji sva tri prva mjesta osvojili su takmičari iz Njemačke. Prvi je bio Michael Müller, drugi Max Lang i treći Nico Müller. Pobjednici u ekipnoj konkurenciji su ekipa Srbije, dok su drugo i treće mjesto osvojili prva i druga ekipa Njemačke. Ekipa Bosne i Hercegovine u sastavu Almira Lizde, Armin Pirija i Nedim Fišić je bila četvrta. Pored članova ekipe, Bosnu i Hercegovinu su u pojedinačnoj konkurenciji zastupali još i Adis Karkelja, Eldin Bečarević i Nermin Zečić.

Turnir u sjedećoj odbojci "Sarajevo Open 2012"

Evropski i državni klupski prvak „Fantomi“, uspješno je organizovao pod pokroviteljstvom Grada Sarajeva, 11. međunarodni turnir u sjedećoj odbojci „Sarajevo open 2012.“, koji se igrao u dvorani „Ramiz Salčin“ na Mojmilu. Uz domaćina ekipu OKI „Fantomi“ nastupilo je još sedam

ekipa među kojima i IOK Zagreb. Iznenađenje turnira bila je reprezentacija Grada Zenice koja je u grupi pobijedila domaćine, a u borbi za treće mjesto

reprezentaciju Njemačke. Iako su izgubili u grupi od Zenice, Fantomi su se ipak uspjeli probiti do finala u kojem su sa uvjerljivih 3:1 pobijedili reprezentaciju Rusije.

Podrška karate reprezentativcima BiH

Grad Sarajevo je podržao bh. karate reprezentativce koji su svojim izvanrednim rezultatima, trudom i zalaganjem na najbolji način predstavili grad Sarajevo i državu Bosnu i Hercegovinu. Bh. karatisti su u konkurenciji 45 zemalja, na 47. evropskom seniorskom karate šampionatu u Tenerifima (Španija), u borbama ekipno, osvojili bronзанu medalju. Okosnicu reprezentacije čine članovi Univerzitetskog karate kluba „Bosna“ koji je jedan od naših najuspješnijih i najtrofejnijih klubova.

Sportske igre paraplegičara i oboljelih od dječije paralize

Grad Sarajevo je podržao tradicionalne sportske igre paraplegičara i oboljelih od dječije paralize, koje su se održale 9. juna ove godine na stadionu Koševo. Međunarodno otvoreno prvenstvo se u posljednje tri godine održava u Sarajevu, uz učešće više od stotinu takmičara iz Slovenije, Hrvatske, Srbije, Crne Gore,

Bosne i Hercegovine koji su se nadmetali u trkama u kolicima, bacanju kugle i diska, te u šahu. Inače, Savez paraplegičara i oboljelih od dječije paralize FBiH, putem svojih 16 područnih jedinica, okuplja i pomaže oko 1.200 članova, koji spadaju u najtežu kategoriju osoba sa tjelesnim invaliditetom.

Turnir u ritmičkoj gimnastici "Kup Suade Dilberović"

Pod pokroviteljstvom Grada Sarajeva, a u organizaciji Kluba ritmičke gimnastike „Bosna“, u aprilu 2012. godine, održan je 11. međunarodni turnir u ritmičkoj gimnastici „Kup Suade Dilberović“. Na turniru je učestvovalo oko 240 takmičarki iz 19 klubova iz 8 zemalja (Estonije, Hrvatske, Velike Britanije, Crne Gore, Srbije, Italije, Bugarske i BiH) koje su se natjecale u individualnim i grupnim vježbama. Veza između grada Sarajeva i Kluba počela je već davne 1987. godine, kada je organiziran prvi turnir, odnosno od 1989. kada je održano XIV Svjetsko prvenstvo u ritmičkoj gimnastici. Svake godine turnir okuplja sve više učesnica, a po prvi put ove godine takmičile su se i gimnastičarke iz Velike Britanije.

Biciklistička utrka "Giro di Sarajevo"

Ideju održavanja biciklističke utrke "Giro di Sarajevo" i ove godine podržao je Grad Sarajevo kao pokrovitelj utrke. Biciklisti su startali ispred Osnovne škole "Skender Kulenović" na Dobrinji, vozili glavnom sarajevskom ulicom do Vijećnice nakon čega su se vratili u Vilsonovo šetalište gdje su tri najsretnija učesnika dobili vrijedne nagrade - bicikle i kacige. Ovo je bila najmnogobrojnija utrka do sada na kojoj je učestvovalo više od 1.500 biciklista različite starosne dobi.

Sportske igre mladih 2012

Sportske igre mladih su najveća sportska amaterska manifestacija u jugoistočnoj Evropi, koja se održava pod motom „Živi-

mo život bez droge jer droga uzima život“. Godine 2012. drugi put se održava ova manifestacija u Bosni i Hercegovini uz podršku, između ostalih, i Grada Sarajeva. Nakon dva mjeseca kvalifikacija, u Sarajevu su se do 26. augusta održavala finalna nadmetanja uz učešće 1.795 dječaka i djevojčica iz 19 bh. gradova, koji su se takmičili u malom nogometu, uličnoj košarci, odbojci, odbojci na pijesku, tenisu, stolnom tenisu, šahu, badmintonu i popularnim graničarima (između dvije vatre). Velika nogometna zvijezda, Predrag Mijatović, ambasador ovih sportskih igara, prilikom posjete Sarajevu kako bi prisustvovao pojedinim sportskim takmičenjima, susreo se sa gradonačelnikom prof. dr. Alijom Behmenom.

Memorijalni džudo turnir "Vinko Šamarlić"

Sarajevo je domaćin još jednog velikog

sportskog događaja u regiji. Naime, u dvorani Ramiz Salčin na Mojmilu održao se 20. tradicionalni Međunarodni memorijalni džudo turnir “Vinko Šamarlić” u spomen na istaknutog sportistu i branioca BiH. Vinko Šamarlić bio je džudista “Željezničara”, kluba u kojem je počeo svoje prve sportske korake i kluba u kojem je ispunio normu za odlazak na Olimpijske igre u Barseloni 1992. godine. Bio je vrhunski sportista i vrhunski specijalac, a život je dao za ideju oslobođenja Bosne i Hercegovine. Na ovogodišnjem turniru učestvovalo je više od 500 takmičara iz zemalja bivše Jugoslavije, ali i Evrope.

Malonogometni turnir “Zajko-Šikalo”

U okviru programa tradicionalne kulturno-sportske manifestacije “Novogradske dani 2012.”, održan je tradicionalni malonogometni turnir “Zajko-Šikalo” na

igralištu “Braća Kadić” u Boljakovom Potoku, na kojem je učestvovalo oko 40 ekipa. Turnir se održava u znak sjećanja na novogradske heroje otpora Safeta

Zajku i Smaju Šikala.

Gorska služba spasavanja - Stanica Sarajevo

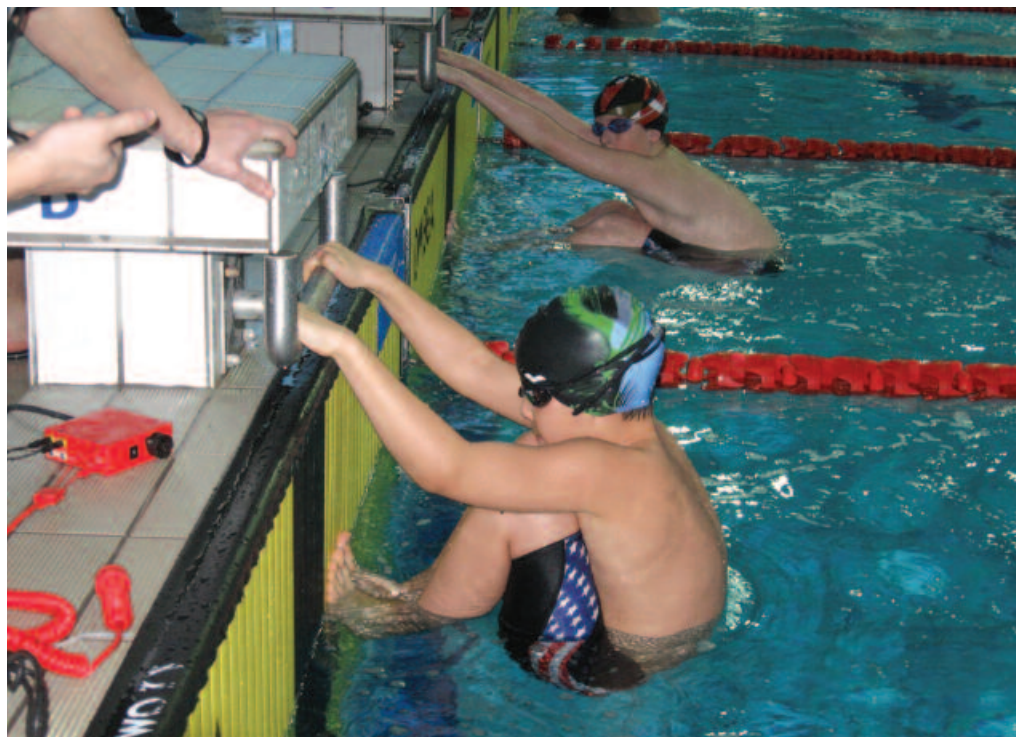
Gorska služba spasavanja – Stanica Sarajevo okuplja istinske humaniste, entuzijaste, zaljubljenike planinarstva i alpinizma. Ova služba nastavlja bogatu tradiciju GSS BiH koja je na svojim plećima iznijela i tako zahtjevne akcije kao što je bilo spasilačko obezbijedenje sarajevske Zimske olimpijade. Pomoć koju osoblje Gorske službe pruža izgubljenim, ozlijeđenim posjetiocima na nepristupačnim planinskim terenima, Gradska uprava pokušava nagraditi kroz materijalno i tehničko opremanje ove neophodne službe u jednom olimpijskom gradu. ■

Aktivnosti Olimpijskog bazena Sarajevo

Olimpijski bazen Sarajevo tokom 2011. godine realizirao je brojne sportske, edukativne i rekreativne programe. Tokom zimskog raspusta uspješno je realiziran Projekat škole plivanja pod nazivom "Zima na Olimpijskom". U saradnji sa Gradskom upravom Grada Sarajeva, Olimpijskim komitetom BiH, Fakultetom sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu, Općinom Novi Grad Sarajevo i Vijećem roditelja osnovnih škola Kantona Sarajevo, stručni tim iz JP „Olimpijski bazen Otoka“ je organizirao Regionalnu stručnu tribinu pod nazivom "Trebaju li djeca učiti osnovne elemente plivanja kroz nastavni proces u osnovnoj školi". Na tribini su prezentirana 33 predavanja u okviru usmene i poster sesije. Zbornik radova sa Tribine upućen je nadležnim institucijama s ciljem poticanja, intenzifikacije i razvijanja nastavnog plana i programa predmeta tjelesni i zdravstveni odgoj u osnovnoj školi. U okviru Međunarodnog kongresa "Nove tehnologije u sportu 2011" Fakultet sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu održao je radionicu sportova na vodi u kompleksu Bazena. U saradnji sa Plivačkim savezom KS održan je međunarodni seminar za plivačke trenere. Ministru obrazovanja i nauke KS upućen je prijedlog dinamike uvođenja nastave plivanja u program predmeta tjelesni i zdravstveni odgoj (realizacija u 4 faze).

Tokom 2011. godine realizovano je više programa za obuku osnovnih elemenata plivanja sa djecom sarajevskih vrtića. Tokom ljetnog raspusta uspješno je realiziran projekt pod nazivom Ljeto na Olimpijskom "Poboljšajmo tjelesno držanje kroz program korektivne gimnastike i plivanja". Program je podržan od menadžmenta JU Domovi zdravlja Kantona

Sarajevo. Realizovana je nastava plivanja za učenike Francuske osnovne škole iz Sarajeva. Za školsku 2010./11. godinu kompletiran Projekat obuke neplivača za djecu koja pohađaju osnovnu škola na području općine Novo Sarajevo. Potpisan je sporazum sa načelnikom Općine Novo Sarajevo, za nastavak realizacije projekta obuke neplivača za djecu koja pohađaju

osnovnu škola na području Općine Novo Sarajevo u školskoj 2011./12. Na osnovu sporazuma sa Ministarstvom obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo, startao je Projekat obuke neplivača za djecu četvrtih razreda iz osnovnih škola sa područja KS. U prvom polugodištu u programu je učestvovalo 776 učenika.

Na osnovu potpisanog sporazuma o međusobnoj saradnji, u kompleksu Olimpijskog bazena Sarajevo studenti master studija FASTO, startali su sa realizacijom pedagoške prakse u procesu nastave plivanja za djecu iz osnovnih škola (u okviru projekta sa Ministarstvom obrazovanja i nauke KS). Realizovano više Projekata koji su usmjereni na vježbanje u vodi i obuka plivanja za osobe sa invaliditetom u Kantonu Sarajevo. Realizovani projekti koji su usmjereni na vježbanje u vodi i obuka plivanja za djecu sa poteškoćama u psiho-motornom razvoju u Kantonu Sarajevo (Udruženje „Život sa Down Sindromom“, Udruženje „Oaza“, Udruženje majki djece sa posebnim potre-

bama, Udruženje radost života...)). U saradnji sa Gradskom Upravom Grada Sarajeva realizirani su kineziološki programi u okviru Projekta “Sarajevo zdrav grad”.

U saradnji sa Ministarstvom zdravstva KS i Zavoda za javno zdravstvo realiziran je program korektivne gimnastike i tjelesnog vježbanja u vodi za djecu iz sarajevskih vrtića (sportski i kineziterapijski tretmani za korekciju lošeg tjelesnog držanja). Kroz sve ove programe obuke plivanja u 2011. godini prošlo je blizu 4.700 djece. Kao i do sada, nastavljena je grupna i individualna obuka neplivača i usavršavanja plivačkih tehnika za građanstvo u večernjim satima. U saradnji sa ronilačkim asocijacijama u kompleksu Bazena startali su kursevi za ronioce. U saradnji sa Crvenim krstom/križom Federacije BiH i FASTO, održan je kurs za spasioce na zatvorenim plivalištima.

Tokom organizacije većine plivačkih takmičenja, JP „Olimpijski bazen Otoka“ je bio suorganizator s ciljem što bolje koordinacije i pomoći plivačkim i vaterpolo klubovima. Tako je od 11.-13. februara održan Međunarodni plivački miting „Sarajevo Aquatics 2011“, 26. i 27. februara – Prvo plivačko prvenstvo

Kantona Sarajevo, 2. aprila – Vaterpolo turnir povodom Dana Grada Sarajeva „Pokaži što znaš“, 9. aprila – Međunarodni plivački miting povodom Dana Grada Sarajeva „Sarajevu s ljubavlju 2011“, 7. maja – Plivački miting povodom Dana Općine Stari Grad Sarajevo „Bembaša Kup – Stari Grad 2011“, 14. i 15. maj – Međunarodni vaterpolo turnir „Igre mladih“, 5. juna – Plivački miting „Festival plivanja“, 13. juna – Plivački miting učenika osnovnih škola sa područja općine Novi Grad Sarajevo, 18. i 19. juna – Prvo ljetno prve-

nstvo Kantona Sarajevo, 16. i 17. juli – Ljetno prvenstvo BiH u plivanju za mlađe juniore, juniore i seniore, 27. augusta – Plivački miting i vaterpolo turnir „Sport za sve na Olimpijskom“ povodom obilježavanja treće godišnjice rada Olimpijskog bazena Otoka, 09.-11. septembra – Treći međunarodni vaterpolo turnir „Sarajevo Champions Challenge 2011“, 7. oktobra - Državno prvenstvo u plivanju za osobe sa intelektualnim teškoćama, 29. oktobra – Bajramski plivački miting, 12. novembra – Plivački

miting „Drugi Delfin kup“, 26. novembra – Plivački miting „Prvi kup BiH“, 10. decembra – Plivački miting „Drugi kup Novi Grad“, 24. decembra – Novogodišnji plivački miting; U periodu od decembra 2010. do juna 2011. godine odigrana je prva sezona Vaterpolo lige Kantona Sarajevo, što predstavlja prvo ligaško takmičenje u ovom sportu na prostoru Bosne i Hercegovine. Liga je realizovana uz značajnu tehničku i stručnu pomoć uposlenika Bazena. ■

Manifestacije u organizaciji Grada Sarajeva

Obilježavanje 6. aprila - Dana grada Sarajeva i Dana oslobođenja Sarajeva

Na Dan grada Sarajeva - 6. aprila, bogatim programom sastavljenim od kulturnih, sportskih i protokolarnih događaja, obilježeni su također i veoma važni datumi koji su odredili prošlost, ali i budućnost ovoga grada i njegovih stanovnika: 20. godina od početka opsade grada, 550. godina od osnivanja Sarajeva i 67. godina od oslobođenja grada od fašizma. Počast za 11.541 ubijenog građanina Sarajeva odata je manifestacijom "Sarajevska crvena linija" na Dan grada Sarajeva i 20. godišnjicu od početka opsade grada. Upriličeno je i prvo javno predstavljanje projekta Muzej opsade Sarajeva – Umijeće življenja 1992.-1995. – FAMA kolekcija, koji će kreirati novi način učenja o fenomenu opsade Sarajeva mapiranjem činjenica, uzroka i posljedica i načina opstanka u opkoljenom gradu.

Kad je riječ o kulturnim dešavanjima, održane su tradicionalne izložbe „Collegium Artisticum“ i „Konya-Sarajevo“, u Brusa bezistanu je upriličena Izložba artefakata – Sarajevska vakufnama povodom 550 godina od osnivanja grada

Sarajeva, izložba Historijskog arhiva Sarajevo pod nazivom „Sarajevo: svjetlost prošlosti iz arhivskih dokumenata“ u foajeu Narodnog pozorišta, te izložba fotografija „Moja slika Sarajeva“ u galeriji „Boris Smoje“ koja ima za cilj prezentirati sliku Sarajeva, viđenu očima njegovih građana, ali i njegovih posjetitelja. Drugo izdanje Sarajevo International Guitar Festival, u organizaciji Udruženja gitarista u FBiH, ponudilo je šest koncerata i ma-

jstorske radionice. Koncert „Valter party“ podsjetio je na staru dobru sarajevsku pop-rock školu i vratio nas nekoliko decenija unazad na mjesto gdje je sve i počelo, u Sloga klub. „Princess krofne“ su proslavile svoj 20. rođendan organizujući 7. festival pop-rock muzike za učenike osnovnih škola, pod nazivom „Večer pobjednika“. U programu „Sretan ti rođendan, grade-Sarajevska čarolija“, veliki broj djevojčica i dječaka su kroz ples, recitale,

pjesme, mađioničarske trikove, crteže i druge vesele sadržaje pokazali svoje talente i obilježili rođendan Sarajeva. Održane su brojne sportske manifestacije – tradicionalni domaći i međunarodni turniri u kuglanju, hrvanju, judou, streljaštvu, rukometu, šahu, košarci, karateu i plivanju, te po prvi put Međunarodna revija sporta, na kojoj su pored domaćina – Pete gimnazije, učestvovali i gimnazijalci iz Beograda, Skoplja i Plava.

Nakon Časa historije kod Vratničke kapije-Mejdan, delegacija Grada Sarajeva je zajedno sa drugim delegacijama, položila cvijeće i odala počast poginulim braniteljima i oslobodiocima Sarajeva. U Narodnom pozorištu je održana Svečana sjednica Gradskog vijeća Grada Sarajeva na kojoj je gradonačelnik Sarajeva prof. dr. Alija Behmen uručio pojedinačnu „Šestoaprilsku nagradu Grada Sarajeva“ u 2012. godini za doprinos u oblasti kulture književniku Valerijanu Žuji, koji je veći dio književnog i publicističkog djelovanja izravno posvetio vrijednostima grada

Sarajeva, te kolektivnu „Šestoaprilsku nagradu Grada Sarajeva“ u 2012. godini Udruženju likovnih umjetnika Bosne i Hercegovine, koju je primio jedan od najznačajnijih bh. likovnih stvaralaca Affan Ramić. Svečanoj sjednici su prisustvovali i gosti-delegacije Barcelone, Vukovara, Tirane, Podgorice, Pule, Tuzle, Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Dubrovnik, Kluba Sarajlija Dubrovnik i Dubrovačko-neretvanske županije, koje su bile u posjeti Sarajevu povodom Dana našem gradu.

Sarajevska crvena linija

Manifestacijom „Sarajevska crvena linija“ glavni grad BiH je 6. aprila na Dan grada Sarajeva obilježio 20. godišnjicu od početka najduže opsade grada u historiji čovječanstva, duge 1.425 dana. Crvene stolice, njih 11.541 koje simbolizuju broj ubijenih građana u ratu 1992.-1995., bile su postavljene duž cijele Titove ulice, od

Vječne vatre do Marijin-Dvora, izazivajući neskrivene emocije brojnih građana, kulturnih i političkih djelatnika, stranih novinara i ratnih reportera, te svih drugih koji su došli odati počast ubijenim sugrađanima. Na stotine cvjetova građani su stavljali na stolice, a najveću pažnju i emocije izazvale su dječije stolice, na kojima su se našle i plišane igračke i baloni.

Ceremonija je otvorena stihovima velikog poljskog pjesnika Herberta Zbignjeva „Izvještaj iz opsjednutog grada“, koje je recitala glumica Jasna Diklić. Ansambl „Art Vivo“ je izveo jedinstvenu kombinaciju pjesama, koje su se uklopile u atmosferu tuge i sjećanja na poginule. U izlozima radnji duž Titove ulice postavljeni su plakati s isječcima iz ratnih novina, predstava i drugih dešavanja koja su organizirana tokom opsade Sarajeva. Manifestaciju je pratio veliki broj domaćih i stranih medija. East West Centar u saradnji sa Gradom Sarajevom je realizovao ovaj projekat.

Javni doček Nove godine

Više od 15.000 građana Sarajeva i turista iz cijelog regiona pa i šire ispratilo je staru i dočekalo Novu 2012. godinu na trgu ispred BBI centra, uz poznate hitove bendova: Futavci, Emir & Frozen Camels, Letu štuke, Karne, Tifa & Band, te Ninu Badrić i Kirila Džajkovskog. Početak 2012. godine obilježio je spektakularni vatromet, nakon čega se prisutnim obratio gradonačelnik Alija Behmen, koji je svima zaželio sretnu Novu godinu. Tako je Grad Sarajevo još jednom potvrdio ulogu dobrog organizatora Javnog dočeka Nove godine koji se ovog puta održao pod sloganom „Želim da ti kažem šta sanjam“. Zajedno sa partnerima: gradskim općinama (Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo i Novi Grad), Kantonom

Sarajevo i Turističkom zajednicom KS, Grad je priredio kvalitetan i vrhunski muzički i zabavni program.

Glavni sponzori programa bili su: BH Telecom i Sarajevska pivara d.d. a ostali sponzori su: Tondach, Sarajevo osiguranje, JP Međunarodni aerodrom Sarajevo, BH Pošta, Mozaik i EU, SERDA, Urban namještaj i Reiffeisen bank d.d.

Godišnjica Zimskih olimpijskih igara u Sarajevu

Svečanom akademijom Olimpijskog komiteta BiH, Grada Sarajeva, kompanije ZOI '84 i Britanske ambasade u BiH u Olimpijskom muzeju obilježena je 28. godišnjica Zimskih olimpijskih igara Sarajevo '84. Gradonačelnici Sarajeva i Istočnog Sarajeva prof. dr. Alija Behmen i dr. Vinko Radovanović su u svojim obraćanjima istakli da će nakon organizovanja Evropskog zimskog olimpijskog festivala za mlade EYOWF-a 2017., gradovima Sarajevu i Istočnom Sarajevu biti otvorena vrata za organiziranje drugih velikih sportskih manifestacija, ne isključujući olimpijske igre. Gradonačelnik prof. Behmen je istaknuo da Grad Sarajevo i

ZOI '84 imaju ozbiljne namjere da u narednih nekoliko godina na sarajevske planine dovedu veliku skijašku utrku.

Inače, Behmen i Radovanović su potpisali Zajedničku izjavu kojom se daje podrška izdavanju monografije o sarajevskoj olimpijadi. Ovom reprezentativnom monografijom, koja će izaći u izdanju izdavačke kuće Rabic 2014. godine, želi

se na poseban način obilježiti tri decenije od održavanja 14. Zimskih olimpijskih igara u Sarajevu 1984. godine, koje su bile do tada najbolje ocijenjene zimske olimpijske igre u historiji. Potpisivanjem Zajedničke izjave, gradonačelnici Sarajeva i Istočnog Sarajeva se pridružuju podrškama koje su stigle iz Predsjedništva BiH i Olimpijskog komiteta BiH.

Međunarodna saradnja i protokolarne aktivnosti

Sarajevo - evropski most kultura 2014.

Imajući u vidu da je kandidatura Grada Sarajeva za „Evropsku prijestolnicu kulture 2014.“ imala izuzetno pozitivne odjeke u međunarodnoj i domaćoj javnosti, te polučila interesovanje i podršku Evropskog parlamenta, brojnih evropskih i svjetskih gradova, mnogih asocijacija i organizacija kulture, Visokog predstavnika BiH, te brojnih umjetnika i intelektualaca iz svijeta, u interesu je Grada da se ova pažnja zadrži i usmjeri ka realizaciji kulturnog programa „Sarajevo, evropski most kultura 2014.“, koji će Sarajevu omogućiti da potvrdi svoj identitet evropske prijestolnice, te da se istakne kao grad koji ima posebno mjesto u evropskoj historiji i kulturi.

Godina 2014. je značajna kako za grad Sarajevo, tako i za Evropu i cijeli svijet, jer se te godine obilježava stogodišnjica početka Prvog svjetskog rata, 60. godina od usvajanja Evropske konvencije o kulturi, 30. godina od održavanja XIV Zimskih olimpijskih igara u Sarajevu 1984. godine i postojanja festivala „Sarajevska zima“.

Evropska komisija izrazila je spremnost da pomogne finansijski i na svaki drugi način kulturne manifestacije koje će Grad Sarajevo, pored svojih već tradicionalnih festivala, održati 2014. godine i tako se

aktivno uključiti u široki međunarodni kulturni i umjetnički pokret u cilju promocije mira, umjetnosti, slobode i zajedništva u Evropi i svijetu.

specijalna televizijska emisija uživo iz Sarajeva.

Također se osniva Fondacija "Sarajevo srce Evrope" sa namjerom da se pored sredstava Francuske u iznosu od dva miliona KM, prikupe i sredstva od drugih zemalja koje su zainteresirane da se uključe u ovaj projekat.

"Muzej opsade Sarajeva – Umijeće življenja 1992.-1996. – FAMA kolekcija"

U okviru programa obilježavanja 6. aprila – Dana grada javno je predstavljen Projekat "Muzej opsade – Umijeće življenja 1992.-1996. – FAMA kolekcija", pod pokroviteljstvom Grada Sarajeva, a u partnerstvu sa Općinom Centar. Na mjestu koje je za izgradnju Muzeja donirala Općina Centar u parku Hastahana na Marijin Dvoru, održan je jedinstven vizuelni događaj kojim su na artistički

Projekat "Sarajevo 2014."

Povodom sto godina od početka Prvog svjetskog rata, Sarajevo će se na inicijativu Vlade Republike Francuske, priključiti suorganizaciji kulturnog događaja pod nazivom "Sarajevo 2014." u junu 2014. godine, koju bi činili kulturni događaji koji će obilježiti prijateljske veze između naroda Republike Francuske i Bosne i Hercegovine, kao i njihov pojedinačni angažman u evropskoj političkoj, građanskoj i kulturnoj izgradnji, i to u Sarajevu, gradu koji je nedavno iskusio bolne sukobe i koji je danas ponovo grad dijaloga kultura u Evropi i svijetu. Prema Konvenciji za obilježavanje stogodišnjice od Prvog svjetskog rata, koju su u julu potpisali gradonačelnik prof. dr. Alija Behmen i direktor Projekta Joseph Zimet iz Pariza, u Sarajevu će se organizirati sljedeći događaji: koncert na otvorenom, sportske manifestacije u vezi

sa "Tour de France", izložbe na javnim prostorima grada Sarajeva, modna revija, koncert klasične muzike, događaji u kojima učestvuju građani Sarajeva,

način građanima prikazani koncept Muzeja i materijali koji će se nalaziti u njemu. Na konstrukciji 10x10 metara, na specijalnom platnu, scenarij i priča muzeja ispričana je uz pomoć 3D i 2D animacija, grafičkog i zvučnog dizajna te muzike, uz pomoć projekcijskih “mapping” tehnologija. Format Muzeja bit će realiziran na dva osnovna nivoa. Objekat će sadržavati stalnu postavku, privremene izložbe i instalacije, razvojne obrazovne projekte, istraživački centar, digitalnu biblioteku i arhiv, te uspostavljenu mrežu sa drugim gradovima i institucijama. Drugi nivo sadržaja bit će FAMA Kolekcija, višezječni interaktivni obrazovni internetki portal. Virtualna FAMA kolekcija, koja je od 5. aprila dostupna putem stranice www.famacollection.org, bit će donirana Muzeju u trajno vlasništvo od strane FAMA tima kao vlasnika Kolekcije.

Nova gradska vlast pobratimskog grada Barcelone na čelu sa gradonačelnikom gđin. Xavier-om Trias-om, prilikom posjete našem gradu, iskazala je spremnost da finansijski pomogne ovaj projekat sa 40.000 eura. U okviru inicijative City.net – umrežavanje gradova svijeta oko Muzeja opsade Sarajeva, Grad Barcelona također planira veliku prezentaciju ovog projekta u proljeće 2013. godine.

Prvi svjetski forum urbanizma “Veliki Pariz”

U Sarajevu je od 6. do 9. septembra održan Prvi svjetski forum urbanizma “Veliki Pariz”, koji treba da postane tradicionalno dvogodišnje bijenale na kojem će se okupljati najznačajnija svjetska imena iz oblasti arhitekture, urbanizma i prostornog uređenja. Sarajevu je bila čast da poslije Pariza bude prvi grad u kojem je bila postavljena izložba danas priznatih svjetskih arhitekata i urbanista.

U sklopu Foruma održane su 4 konferencije, čije su teme bile: Ambicije Projekta Velikog Pariza, Odnos kulture i kulturnog naslijeđa – ekonomski interes, Izazovi modernog transporta u svjetskim metropolama i Koncept moderne metropole nakon Kyoto-a. Na ovom skupu prisustvovalo je više od 600 arhitekata i urbanista, te predstavnici političkog života, privrede i velikih kompanija iz dom-

ena arhitekture i urbanizma. Ovakvi forumi služe da arhitekti i urbanisti zajednički razvijaju vizije razvoja urbanih sredina, ali i da u njima obavezno učestvuju i politički zvaničnici koji donose odluke.

Prvom sarajevskom forumu urbanizma prethodile su brojne manifestacije/ događaji. U junu je ulica Sime Milutinovića inaugurisana u ulicu Velikog Pariza, tako što su objekti u ovoj ulici (kafići, radnje, galerije i sl.) poprimili izgled nekih od najreprezentativnijih pariških objekata.

Na Dan muzike u Evropi, održan je prigodni festival na kojem su učestvovala muzičke grupe i umjetnici iz BiH i Francuske. Uoči Foruma upriličena je izložba pariškog muzeja Arsenal, zatim izložba posvećena jednom od najvećih arhitekata svih vremena Le Corbousier-u, izložba moderne švicarske arhitekture, kao i sedmica filma na temu Pariz u očima kinematografa.

Međunarodna konferencija za mir

Grad Sarajevo je u septembru bio domaćin još jednog značajnog skupa - Međunarodne konferencije za mir "Naša je budućnost živjeti zajedno - Religije i kulture u dijalogu", na kojoj je prisustvovalo oko stotinu poglavara svih vjera i konfesija iz svijeta, te političkih lidera i uglednika iz oblasti kulture i javnog života iz više od šezdeset zemalja. Skup je organizirala Zajednica sv. Egidija iz Rima u saradnji sa Islamskom zajednicom u BiH, Srpskom pravoslavnom crkvom, Vrhbosanskom nadbiskupijom i Jevrejskom zajednicom u BiH.

Riječ je o najvećem religijskom, kulturnom i političkom poslijeratnom skupu u Sarajevu, na kojem su se razmatrala goruća pitanja savremenog društva, suživota i mira. Konferencija se odvijala na više razina: na religioznoj u sklopu koje

se održala zajednička molitva za mir, potom na kulturnoj i znanstvenoj koja je uključivala seriju tematskih panela i okruglih stolova i na političkoj razini.

Gradonačelnik Sarajeva prof. dr. Alija Behmen imao je obraćanje na dva panela o temama: „Gradovi: usamljenost i zajednička sudbina“ i „Sarajevo 20 godina poslije: od sukoba do susreta?“.

Nakon zajedničke molitve i procesije mira, predstavnici svih religija na kraju ovog skupa potpisali su „Apel za mir“. Iz Sarajeva su tako poslale poruke mira, potrebe za tolerancijom i suživotom svih religija i ljudi u cijelom svijetu, na tragu Duha Asiza, molitve i pomirenja koji se organizuje od 1986. godine.

Bratimljenje Sarajeva i Pule

Grad Pula postao je dvadesetsedmi grad s kojim je Sarajevo pobratim. Na ceremoniji potpisivanja Sporazuma o bratimljenju gradonačelnik Sarajeva prof. dr. Alija Behmen zahvalio je svima koji su doprinijeli da se formalizira intenzivna

saradnja između Sarajeva i Pule, Kantona Sarajevo i Istarske županije, pogotovo u oblasti kulture, privrede i turizma. Kao jednu od oblasti saradnje naveo je dva filmska festivala - Sarajevo Film Festival i Pula Film Festival, za koje je izražena inicijativa o umrežavanju, a povodom 60. godišnjice festivala u Puli. Gradonačelnik Pule Boris Miletić kazao je da građani Pule na spomen Sarajeva osjećaju pozitivnu emociju, te da je ovaj sporazum obostrani most saradnje između Pule i Sarajeva. „Vjerujem da ćemo ovim činom potaknuti naše kulturne djelatnike, omogućiti razmjenu studenata, kao i da djeca grada Sarajeva dođu na ljetovanje u Pulu, odnosno da djeca Pule provedu zimski raspust skijajući se na sarajevskim olimpijskim planinama. Možemo puno jedni od drugih naučiti ali i pomoći kad je riječ o pristupnim fondovima EU“, kazao je Miletić.

40 godina pobratimskih veza Sarajeva i Friedrichshafena

Grad Sarajevo je prvi grad s kojim je Friedrichshafen prije 40 godina uspostavio pobratimske odnose koji su i dalje vrlo intenzivni zahvaljujući obostranoj predanosti i iskrenoj volji građanki i građana oba grada. U bogatom kulturno–umjetničkom programu upriličenom u uvom njemačkom gradu u mjesecu maju, pored lokalnih umjetnika i muzičara, pod pokroviteljstvom Grada Sarajeva, učestvovali su i sarajevski glumci i muzičari, obrtnici i predstavnici obrazovnih i kulturnih institucija. Posjeta delegacije Sarajeva je iskorištena i za razgovore i druženje sa članovima i članicama Udruženja građana „Pro Sarajevo“, predstavnicima bh. zajednice u Friedrichshafenu, te za nove dogovore sa zvaničnicima Grada Friedrichshafena o budućim oblicima saradnje.

Pobratimski grad Friedrichshafen je ovom prilikom donirao 5.000 eura za obnovu sarajevske Vijećnice.

5. evropski samit regija i gradova u Kopenhagenu

Na poziv Mercedes Bresso, predsjednice Odbora regija Evropske unije (CoR), gradonačelnik prof. dr. Alija Behmen, boravio je u Kopenhagenu povodom održavanja 5. evropskog samita regija i gradova. Behmen se kao jedini gradonačelnik sa teritorije bivše Jugoslavije

obratio učesnicima Samita. Ovaj međunarodni događaj okupio je preko 300 gradonačelnika i predsjednika regija, arhitekata i eksperata iz oblasti urbanog razvoja koji su razmijenili svoja iskustva o temi “Evropska urbana struktura u 21. stoljeću”. Gradonačelnik Behmen prisustvovao je i službenom prijemu u Gradskoj upravi Kopenhagena upriličenom za učesnike Samita gdje se susreo sa Frankom Jensenom, gradonačelnikom Kopenhagena.

Posjeta predsjednice Odbora regija Evropske unije

Prilikom službene posjete Bosni i Hercegovini od 20. - 23. 05. 2012., Mercedes Bresso, predsjednica Odbora regija Evropske unije (CoR) susrela se sa gradonačelnikom Sarajeva prof. dr. Alijom Behmenom. „Želimo uputiti punu podršku Bosni i Hercegovini na putu ka Evropskoj uniji, ali radimo i na tome da se jedinice lokalne samouprave u vašoj zemlji uključe u proces integracija“, istaknula je tom prilikom te izrazila podršku projektu „Sarajevo, evropski most kultura 2014.“. „Jasna mi je uloga Sarajeva u historiji Evrope i tu simboličnu

godinu treba obilježiti bogatim kulturnim programom koji treba podržati i Evropska unija“, kazala je Bresso.

Posjeta delegacija pobratimskog grada Barcelone

Predstavnici Barcelone su u dva navrata tokom 2012. godine posjetili Sarajevo. Prvi put su bili gosti bh. prijestolnice na obilježavanju 6. aprila Dana grada Sarajeva, kada je zamjenica gradonačelnika Maite Fandos istaknula da je Grad Barcelona spreman podržati projekat Muzej opsade Sarajeva. Drugi put u septembru gradonačelnik Barcelone Xavier Trias, prilikom posjete Sarajevu je sa svojim domaćinom gradonačelnikom prof. dr. Alijom Behmenom, obišao Vijećnicu na kojoj su se izvodili završni radovi na rekonstrukciji i restauraciji fasade objekta, za šta je Vlada Kraljevine Španije osigurala milion eura. Gradonačelnik Trias je potom obišao sarajevski Tunel spasa, Trg Barcelone u Olimpijskom naselju Mojnilo čiju je rekonstrukciju finansirao ovaj pobratimski grad.

Posjeta gradonačelnika Beča dr. Michaela Häupla

„Građani Beča oduvijek su bili vezani za Sarajevo, u dobrim i lošim vremena, pa su i odnosi naših dvaju gradova istinski prijateljski, a ne samo puko partnerski“, istaknuo je gradonačelnik Beča dr. Michael Häupl na prijemu u Gradskoj upravi Grada Sarajeva koji je za delegaciju Grada Beča upriličio gradonačelnik Sarajeva prof. dr. Alija Behmen sa saradnicima. Gradonačelnik dr. Häupl je također izrazio zadovoljstvo obnovom i razvojem Sarajeva rekavši kako ga raduje „što je u Sarajevu sjedište

mnogih firmi iz Austrije koje investiraju u Bosnu i Hercegovinu i njen budućni razvoj“. Gradonačelnik Behmen je delegaciji iz Beča predstavio projekat „Sarajevo – most kultura Evrope 2014.“, te je pozvao Grad Beč da se pored koncerta Bečke filharmonije u sarajevskoj Vijećnici te godine u Sarajevu predstavi još nekim sadržajima koji čine obilježje ovog prijateljskog grada.

Gradonačelnik Beča podržao je ovu ideju dodavši kako će Beč dati puni doprinos ovom važnom događaju u Sarajevu.

Posjeta gradskih vijećnika Grada Istanbula

Gradonačelnik Sarajeva prof. dr. Alija Behmen sa zamjenicima predsjedavajućeg Gradskog vijeća Grada Sarajeva prof. dr. Tatjanom Ljujić Mijatović i Salkom Nikšićem upriličio je prijem za višečlanu delegaciju gradskih vijećnika pobratimskog Grada Istanbula, koju je predvodila vijećnica Derya Yanik. Gradonačelnik Behmen osvrnuo se na petnaestogodišnje pobratimske odnose između Sarajeva i Istanbula i intenzivnu saradnju koja je iz njih proizašla. Također je upoznao vijećnike sa pripremama za projekat „Sarajevo – evropski most kultura 2014.“, te je uputio poziv pobratimskom Gradu Istanbulu da se određenim sadržajima predstavi na ovoj vrlo

značajnoj i višestruko simboličnoj manifestaciji za Sarajevo. Gradska vijećnica Yanik je kazala da će poziv gradonačelnika Behmena prenijeti gradonačelniku Istanbula Kadiru Topbašu, uvjereni kako će Istanbul podržati Sarajevo u njegovom programu 2014. baš kao što je podržao kandidaturu Sarajeva za Evropsku prijestolnicu kulture.

Posjeta delegacije francuskog gradića Oradour-sur-Glane

Centar "Andre Malraux" organizirao je projekciju dokumentarnog filma "Život sa Oradourom" u sarajevskom kinu "Kriterion" u sklopu kulturološkog projekta Internacionalnog teatarskog festivala MESS – Modul Memorije, čiju su programi posvećeni obilježavanju 20. godina od početka opsade Sarajeva. Film govori o najvećem masakru nad civilima u Francuskoj, tačnije u gradiću Oradour-sur-Glane, pod njemačkom oku-

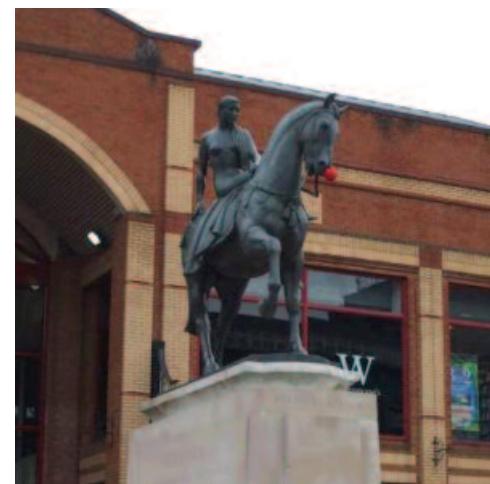
pacijom za vrijeme Drugog svjetskog rata. U tom masakru 10. juna 1944. godine smrtno je nastradalo 642 djece, žena i muškaraca. Nakon završetka rata odlučeno je da spaljeno i srušeno selo Oradour-sur-Glane ostane svjedočiti o tom događaju, a u njegovoj blizini je podignuto novo naselje sa muzejom i memorijalnim centrom u znak sjećanja ne nevine žrtve. Tim povodom

gradonačelnik prof. dr. Alija Behmen upriličio je prijem za Roberta Hebrasa, jednog od preživjelih u masakru u Oradouru, Pascala Plasa, historičara u Memorijalnom centru Oradour-sur-Glane, te Patricka Seraudiea i Isabellu Neuvialle, režisera i producenticu filma. "Siguran sam da ovaj film, poput izložbe najvećih fotografa i ratnih reportera današnjice, simboličnog naziva "Naša priča", koju sam otvorio prošle godine u vašem Memorijalnom centru, ima veliki značaj i za Sarajevo i za Oradour-sur-Glane, kao historijsko svjedočenje jednog vremena. I to – najnaprednijeg, ali nažalost, i najkrvavijeg stoljeća u svjetskoj historiji", istaknuo je Behmen.

Posjeta pobratimskom gradu Koventri

Engleski grad Koventri je prvi grad s kojim se Sarajevo pobratimio tačno prije 55 godina. Gradsko vijeće Koventrija pozvao je sve svoje gradove-pobratime, među njima i Grad Sarajevo, kojeg je predstavljao gradonačelnik prof. dr. Alija Behmen, da prisustvuju spektakularnom internacionalnom performansu buđenja i otkrivanja spomenika koventrijevoj lady

Godivi modernog doba, organizovanom u povodu otvaranja 30. ljetnih olimpijskih igara u Londonu 2012. Grad Coventri za ovu ceremoniju napravio je lady Godivu, u vidu pokretnog javnog umjetničkog djela za 21. vijek, visine 10 metara, koja je nosila ogromni kaput sastavljen od dijelova tkanina koje su donirali gradovi-pobratimi. Na komadu donirane tkanine Grada Sarajeva oslikan je most, čija je poruka ujedinjenje različitih kultura cijelog svijeta, brisanje predrasuda i stvaranje novih prijateljskih veza.

Posjeta gradu Pragu

Na poziv gradonačelnika Praga Bohuslava Svobode, gradonačelnik prof. dr. Sarajeva Alija Behmen u junu je boravio je u glavnom gradu Češke Republike da bi, između ostalog, razgovarao o održavanju uzvratne kulturne manifestacije „Dani Sarajeva u Pragu“, nakon što je 2010. godine održana manifestacija „Dani kulture Praga u Sarajevu“. Također se razgovaralo o učešću Grada Praga sa kulturnim sadržajima u okviru projekta „Sarajevo, evropski most kultura 2014“, kao i o određenim projektima koji bi se realizovali u okviru Biznis centra Grada Sarajeva, a koje bi finansirala Razvojna agencija Češke. Gradonačelnik prof. dr. Behmen se susreo i sa uspješnim biznismenima porijeklom iz BiH, a koji žive i rade u Češkoj. Razmatrana je mogućnost da deset najuspješnijih firmi čiji su vlasnici porijeklom iz naše zemlje u narednom periodu otvore podružnice u Sarajevu i realiziraju određene projekte u okviru Gradskog biznis centra. Pod pokroviteljstvom Ambasade BiH u Češkoj i u organizaciji Udruženja bh. građana „Lastavica“ u Češkoj Republici, održana je promocija knjige češkog umjetnika Ludvika Kube „Čitanje o Bosni i

Hercegovini“ u galeriji kulture i umjetnosti Klementinijum, te izložba sarajevske Hagade u Jerusalemskoj sinagogi u Pragu.

Zahvalnice Grada Sarajeva

Tokom 2012. godine gradonačelnik prof.

dr. Alija Behmen uručio je Zahvalnicu Grada Sarajeva Manelu Vili za izuzetan doprinos unapređenju prijateljske saradnje pobratimskih gradova Sarajeva i Barcelone, kao i za nesebičnu podršku i značajnu humanitarnu pomoć Sarajevu i njegovim stanovnicima za vrijeme opsade. Zahvalnice Grada Sarajeva dobili su i francuski arhitekta-urbanista Jean-François Daoulas i ambasador Almir Šahović za

doprinos utemeljenju i organizaciji prvog Svjetskog foruma urbanizma Sarajevo „Veliki Pariz“. Ovo priznanje primio je i dr. Norman Cigar za doprinos u širenju istine o Bosni i Hercegovini i Sarajevu o ratnim dešavanjima 1992.-1995. godine. Zahvalnicu Grada Sarajeva dobio je i ratni reporter pariškog Le Mondea, Remy Ourdan za sve što je kao novinar učinio tokom agresije na BiH.

Podrška međunarodnim konferencijama

U ime Sarajeva, grada domaćina, gradonačelnik prof. dr. Alija Behmen i njegovi zamjenici Miroslav Živanović i Igor Kamočaji su bili u prilici pozdraviti učesnike značajnih međunarodnih skupova, poput 23. međunarodne konferencije rukovodilaca vojne vjerske službe, međunarodne konferencije o temi “Masovno silovanje kao dio ratne strategije”, konferencije pod nazivom

“Osnaživanje lokalnih vlasti kroz reformu zakona i propisa: preporuke Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope”, konferencije „Naslijeđe Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju“, konferencije „Uloga obrazovanja u promociji globalnog mira i tolerancije u jugoistočnoj Evropi“, te seminara o temi „Uloga medija u ostvarenju prava na informacije o okolišu“.

U sklopu međunarodne saradnje sa diplomatskim predstavništvima u BiH, gradonačelnik prof. dr. Behmen je tokom 2012. upriličio prijeme za ambasadore Kraljevine Norveške, Republike Grčke, Japana, Islamske Republike Pakistan, Republike Azerbejdžan, Ukrajine, Palestine, Turske, Rumunije, Kraljevine Španije, Republike Francuske i Republike Indonezije. Također je gradonačelnik prof. dr. Behmen imao susrete sa uglednim ličnostima iz različitih sfera društvenog života: Mercedes Bresso, predsjednica Odbora regija Evropske unije (CoR), Rolf Lerch, predstavnik Saveznog ministarstva za

ekonomsku saradnju i razvoj SR Njemačke, Marzina Aubry, prvi sekretar Socijalističke partije Francuske, prof. Irshad Manji, kanadska autorica i istaknuti borac za ljudska prava, Jean-Marce Delizee, bivši državni sekretar i aktuelni član Federalnog parlamenta Kraljevine Belgije, Amy Koopmanschap predvodila je delegaciju Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope, Harold Baloch, teolog iz Graza, Robert Archer, predstavnik USAID Washington iz Sektora za energiju, Lorand Hegyi, direktor Muzeja savremene umjetnosti Saint Etienne, delegacija Senata Kanade, delegacija eksperata za žičaru iz Italije i Švicarske, predstavnici mađarskih firmi koje su proizvele fasadne elemente za sarajevsku Vijećnicu, učesnici Međunarodne ljetne škole, članice osnivačkog odbora Diplomatskog kluba u BiH, predstavnici gradova evropskih prijestolnica kulture i dr.

Posjete delegacija i podrška pobratimskih i partnerskih gradova

Gradsko vijeće i Gradsku upravu Grada Sarajeva tokom 2012. godine posjetili su, među ostalima, gradonačelnici i predstavnici gradova: Collegna, Maribora, Vukovara, Barcelone, Beča, Užica, Pule, Zagreba, Istanbula, Den Haaga, Šangaja, Dubrovnika, Daytona, Tirane, Podgorice, Bačke Palanke, francuskog gradića Oradour-sur-Glane, katalonskog grada Gorone, francuskog skijaškog centra Serre Chevalier, grupu žena iz Izraela i Palestine, predstavnici univerziteta Izraela i Palestine, koji su većinom izrazili podršku projektu „Sarajevo – evropski most kultura 2014“, te izrazili spremnost da i u narednom periodu održe dobre odnose i nastave kvalitetnu bilateralnu saradnju sa Sarajevom. ■

Aktivnosti Zavoda za informatiku i telematiku

Zavod za informatiku i telematiku, je institucija zadužena za realizaciju osiguranja i održanja osnovne funkcije informacionog sistema Grada, u skladu s potrebama definiranim u koordinaciji s Gradskom upravom, Gradskim vijećem i Službom gradskog vijeća. U skladu s budžetskim mogućnostima, uz naprijed definirane prioritete, u 2012. godini, Zavod je uspješno i odgovorno proveo aktivnosti na implementaciji i održavanju informatičke infrastrukture, čime je omogućena nesmetana funkcija informacionog sistema u Gradskoj upravi i Gradskom vijeću Grada Sarajeva.

Pored navedenog, Zavod za informatiku i telematiku provodio je i slijedeće aktivnosti:

- podrška elektronskom vođenju sjednica Gradskog Vijeća,
- nadzor i kontinuirana podrška informacionom sistemu Grada Sarajeva,
- kontinuirana obuka i pomoć korisnicima IS Grada Sarajeva,
- aktivno sudjelovanje u implementaciji pojedinih projekata iz ove oblasti.

Kontakt informacije

Gradsko vijeće Grada Sarajeva

Hamdije Kreševljakovića 3, 71000 Sarajevo

tel./fax: +387 (0)33/ 216 659

e-mail: gvijece@sarajevo.ba

Gradska uprava Grada Sarajeva

Hamdije Kreševljakovića 3, 71000 Sarajevo

Kabinet gradonačelnika

tel.: +387 (0)33/ 208 340, 443 050
fax.: +387 (0)33/ 208 341

e-mail: grad@sarajevo.ba

Sekretar Gradske uprave

tel.: +387 (0)33/ 443 300
fax.: +387 (0)33/ 208 341

e-mail: grad@sarajevo.ba

**Odjeljenje za odnose s javnošću
analitiku i marketing**

tel.: +387 (0)33/ 221 145
fax.: +387 (0)33/ 214 847

e-mail: info_grad@sarajevo.ba

**Odjeljenje za međunarodnu saradnju
i EU integracije**

tel.: +387 (0)33/ 214 841
fax.: +387 (0)33/ 208 341

e-mail: intern.rel@sarajevo.ba

Odjeljenje za protokolarne poslove

tel.: +387 (0)33/ 221 154, 443 090
fax.: +387 (0)33/ 208 341

e-mail: protokol@sarajevo.ba

Odjeljenje za javne nabavke

tel.: +387 (0)33/ 221 152, lok. 243
fax.: +387 (0)33/ 208 341

Odjeljenje za poslove pisarnice

tel.: +387 (0)33/ 203 121
fax.: +387 (0)33/ 208 341

Gradska služba za opću upravu	tel.: +387 (0)33/ 221 152 fax.: +387 (0)33/ 208 341	e-mail: opcaupr@sarajevo.ba
Gradska služba za lokalnu samoupravu	tel.: +387 (0)33/ 221 351 fax.: +387 (0)33/ 208 341	e-mail: dragana.s@sarajevo.ba
Gradska služba finansija	tel.: +387 (0)33/ 220 767 fax.: +387 (0)33/ 214 847	e-mail: finansije@sarajevo.ba
Gradska služba za lokalno poslovanje i razvoj grada	tel.: +387 (0)33/ 221 139, 202 883 fax.: +387 (0)33/ 208 341	e-mail: business@sarajevo.ba
Gradska služba za urbano planiranje i stambene poslove	tel.: +387 (0)33/ 221 129 fax.: +387 (0)33/ 208 341	e-mail: urbanizam@sarajevo.ba
Gradska služba za komunalne poslove	tel.: +387 (0)33/ 221 084 fax.: +387 (0)33/ 208 341	e-mail: komunalni@sarajevo.ba
Gradska služba za obrazovanje, kulturu i sport	tel.: +387 (0)33/ 443 152 fax.: +387 (0)33/ 208 341	e-mail: drdjelat@sarajevo.ba
Zavod za informatiku i telematiku	tel.: +387 (0)33/ 277 580 fax.: +387 (0)33/ 277 588	e-mail: zit@sarajevo.ba

---

Izdavač: Grad Sarajevo

Za izdavača: prof. dr. Alija Behmen

Urednica: Jasminka Čalo

Redaktura: Jasminka Čalo, Meliha Osmanagić

Lektorica: Lidija Limov

Redakcijski kolegij: Milorad Kojović, Elvira Veličan, Dragana Solaković, Nedreta Komarica, Vildana Jakić,
prof. dr. Sahrudin Sarajčić, Hamdo Karić, Ramiz Kadić, prof. dr. Rasim Gačanović, Aldvin Torlaković

Fotografije: Elvir Nišić

Dizajn: Faruk Čatal, akademski grafički dizajner

Produkcija: Samas d.o.o., Sarajevo, februar 2013.g.

Tiraž: 300 primjeraka

www.sarajevo.ba

